

אליהו

עמיחי ירחי

16.9.2015 – 30.7.1943

קורות חיים

עמיחי נולד בבית-השיטה בשנת 1943 לרינה ויונה ירחי, יונה (רבניצקי) יליד רוסיה, ורינה (מרגלית), ילידת ארצות הברית. עם היוודע בארץ ממדי השואה באירופה, החליטו רינה ויונה לקרוא לבנם בשם שיעיד על המשך הדורות למרות הכול.

באותה שנה נולדו בבית השיטה כ-30 תינוקות, המחזור הגדול של בני הקיבוץ שמאוחר יותר נקראו קבוצת תומר. עמיחי היה בן יחיד בין שלוש בנות, נורית, חנה ושושי. למן הילדות התבלט בחברותיות ובשמחת חיים, מאפיינים שיהפכו לסימן ההיכר שלו.

על כך כתב עמיחי ביום הולדתו ה-50 כאשר מנה ציוני דרך משמעותיים בחייו:

"מאז היותי נער ועד היום, החל מפעילותי בחברת הילדים, דרך השירות בחטיבה ובתנועה, הצבא, ההליכה לנווה אור, המעורבות הנמשכת בענייני חינוך, כולל ניהול בית הספר בשתי קדנציות, השליחות לארצות הברית, וכמובן הכיתה האמריקאית - בכל אלה באה לביטוי המעורבות העמוקה שלי בנעשה סביבי. וכשחשבתי מי השפיע עלי ועל דרכי חשבתי על בנימין גלעד - דבקונו בעשייה הקטנה, היומיומית, ההתמדה לאורך זמן, והדוגמה האישית - כל אלה היו לי מקור להזדהות".

בשנת 1956 נהרג אביו יונה במבצע קדש, בן 41 בסך הכול.

בסיום בית-הספר הלך עמיחי לשנה שלישית מוקדמת בחטיבת בני הקיבוצים והיה רכז אזור. בתום שנת השירות התגייס לסיירת גולני, למסלול מאתגר ומפרך. את קורס הקצינים סיים כחניך מצטיין פלוגתי וזכה לקבל את סיכת המ"מ מידי של הרמטכ"ל יצחק רבין.

עם השחרור הצטרף לגרעין הבנים בנווה אור, תוך התמסרות מלאה ליחד המתהווה בקיבוץ הסמוך לגבול ירדן.

בשנת 1967 עמיחי התחתן עם רזיה בן גוריון, אף היא בת בית-השיטה, והם השתלבו באורח החיים החלוצי של קיבוץ נווה אור בראשית דרכו.

בשנת 1968 נולדה בתם יפעת.

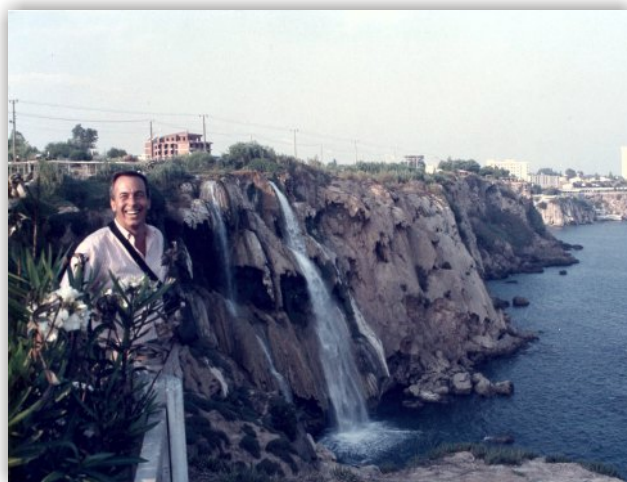
באותה שנה התחיל עמיחי ללמוד באוניברסיטת חיפה בחוג לגיאוגרפיה והיסטוריה של עם ישראל וסיים את לימודיו בהצטיינות.

בשנת 1970 חזרה המשפחה לבית השיטה ועמיחי המשיך את לימודיו באוניברסיטת חיפה, כשהוא משלים תעודת הוראה. בתום הלימודים נקלט עמיחי בבית-הספר המקומי והתמיד בהוראה במשך 22 שנים, שמתוכן שימש גם כמנהל בית-הספר המקומי במשך 7 שנים.

בשנת 1972 נולד לרזיה ולעמיחי בנם יונתן.

בשנת 1981 נסעה המשפחה לשלוש שנים לווינגטון, עמיחי כיהן שם כשליח של הסוכנות היהודית לקהילה היהודית ברוקוויל.

עם שובה של המשפחה מהשליחות עמיחי הגה, יזם והקים מסגרת ייחודית לקליטה של תלמידי כיתה י"א מארצות הברית, בצמוד לבית-הספר המקומי. לימים נודעה תכנית זו בשם "הכיתה האמריקאית". הכיתה האמריקאית היתה הבייבי של עבודתו החינוכית והוא טיפח אותה ושמר על הקשרים עם חניכיה לאורך שנים.

במשך 17 שנות קיומה, משנת 1985 ועד המחזור האחרון בשנת 2002, למדו בכיתה האמריקאית מאות תלמידים מארצות-הברית. היה זה מפעל חיים של איש אחד ועל כך זכה עמיחי, בשנת 1998, בפרס ארגון המורים.

"תפקידי היה", כתב בסיכום תפקידו, "לבחון את הצרכים המיוחדים של חברים, שלא יכלו לממן אותם בכוחות עצמם ולסייע להם במידת האפשר. במקביל עסקתי רבות בהרחבה הקהילתית, ואני משוכנע שקבלת עשרות המשפחות החדשות לבית-השיטה הצילה את הקיבוץ מדעיכה ונתנה דחיפה עצומה לצמיחתו המחודשת".

עם סיום תפקידו בפר"ח עמיחי נבחר לריכוז תרבות יחד עם הדס גפני. בשנתיים שעשה בתפקיד (2010-2012) עמיחי שם לו למטרה גם לשמור על נכסי התרבות והרוח של בית השיטה ובמקביל, בעזרתה של הדס גפני, לפנות אל החברים הצעירים, כולל תושבי ההרחבה, ולהתחיל לשתף אותם בעשייה התרבותית.

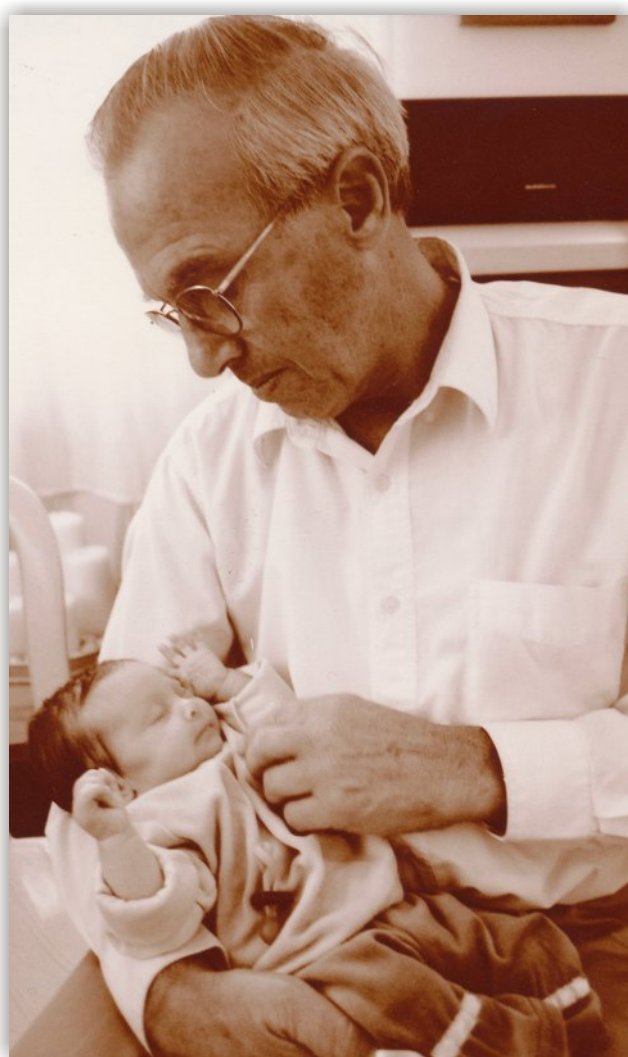
לקראת סיום תפקידו הציבוריים עמיחי השלים לימודים בקורס למורי דרך והתפנה לאהבתו משכבר - הדרכת טיולים.

בד בבד התמסר עמיחי לאהבתו לארכיאולוגיה ולגיאוגרפיה של ארץ-ישראל והרחיב את אוסף החרסים שלו, המאובנים ואבני הצור אותם החל לאסוף עוד בנוה אור השוכנת ליד תל כיתן.

בראשית שנות התשעים נפרדו דרכיהם של עמיחי ורזיה, אף ששמרו על קשר לאורך השנים הבאות. ב-1991 פגש עמיחי את שולה דיין, חברת קיבוץ המעפיל, אהבה שתפרח עד מותו שבא לפתע. ב-2001 שולה ועמיחי התחתנו.

בתום פעילותו החינוכית המשיך עמיחי בפעילות ציבורית. במשך יותר משבע שנים, (2002-2010), שנות ההסתגלות להפרטה, עמד עמיחי בצומת רגיש בחיי בית השיטה בניהול פר"ח (פרט, רווחה, חברה). תפקיד זה מילא עמיחי בימים הרי רגישות עת השתנו אורחות החיים של בית-השיטה עם הפיכתה לקיבוץ מתחדש. המחויבות והאחריות שחש כלפי הקהילה באו לביטוי בניהול צוות הקבלה לאנשים שביקשו לבנות את ביתם בשכונה הקהילתית.

רבים באו לחלוק לעמיחי כבוד אחרון, אותם רבים עליהם השפיע בכוח אישיותו וערכיו כמחנך, כמנהל בית ספר, כמנהל הכיתה האמריקאית, כרכז פר"ח, כמרכז ועדת תרבות, כאב, כמדריך טיולים וכידיד.

תהיה נשמתו צרורה בצרור החיים של חברתנו.

הוא הקים חוג מטיילים, קבוצת חברים מבית השיטה והמעפיל, שמדי חודש ציפו לצאת איתו לפינה אחרת בארצנו. עמיחי אף הרחיב את חוג האוהדים שלו, והחל משנת 2005 התחיל להדריך קבוצות של נוצרים מחו"ל, אותם הביאה חברת הנסיעות ג'יי-ג'יי. מצויד בתרמיל ובספר תנ"ך הראה בכל מקום את הקשר לארץ שנמשך אלפי שנים.

בשבע השנים האחרונות עמיחי ריכז את הצוות האחראי לערב הזיכרון לחללי מלחמות ישראל.

בשנה האחרונה היה עמיחי שותף פעיל, עם יוניש, בעמותה "צועדים יחד לעתיד משותף - יהודים וערבים" והיה אמור לקחת עליו את תחום ההדרכה. עמיחי תכנן לעשות כנס גדול של בוגרי הכיתה האמריקאית שאמור היה להתקיים בקיץ הבא בבית השיטה. יזם ולא זכה.

מותו שנחת על משפחתו ועל כל מכיריו, כך ללא התראה, היכה את הכול בתדהמה.

בעת האחרונה ליווה עמיחי בייסורי נפש ובכאב רב את מחלתה של זוהר נכדתו, הבת של הדס ויונתן. עמיחי הניח חמישה נכדים אליהם היה קשור בכל נימי נפשו. ואמנם, מאחורי כל שנתן לחברתנו בכל ליבו ומאודו, קיימת אהבתו למשפחתו הרחבה. עמיחי טיפח את הקשרים עם אחיותיו נורית, חנה ושושי, עם ילדיו יפעת ויונתן, עם חמשת נכדיו ועם משפחתה של שולה. עמיחי נלקח בחטף מרקמת החיים של המשפחה והקהילה, והותיר בכולם תחושה שדברים רבים עוד יש לומר זה לזה, ובעיקר רצון להודות לו על היותו כאן בינינו ועל כל שעשה בחייו המלאים אהבת אדם ואהבת חיים.

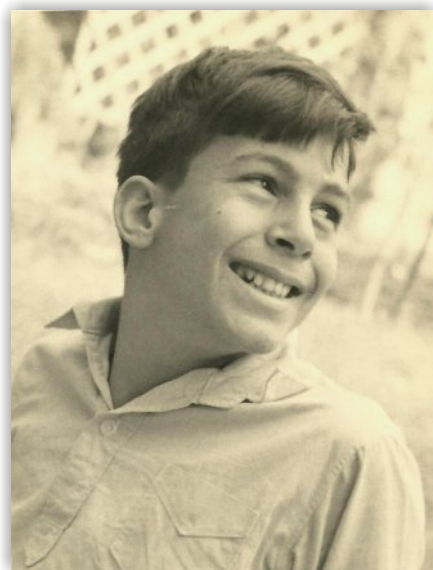
יִלְדוֹת, נְעוּרִים, צְבֹא

"כן, לפעמים, הלילה הוא שירים יפים
לפעמים, כן, לפעמים,
הלילה הוא ניגון וחדוות נעורים
לפעמים, כן לפעמים
לפעמים, הוא עד כדי כך תמים."

תרצה אתר

עמיחי אחי

כתבה: שושי יעקבי

לפעמים אני רואה בדמיוני את זמן לידתך. את פני ההורים שלנו, צעירים וקורנים: בן נולד להם. ובחרים לו שם יפה ומיוחד - עמיחי. שם המקפל בתוכו, אמונה, תקווה, דרך חדשה, ביטחון, יופי. כזה היית. אני זוכרת את פני הדודות והדודים שלנו השמחים כל כך לראותך בביקורים, וכל מעגלי המשפחה שמחים ומברכים: בן יפה נולד, נכד, בן דוד, בן זכר.

ילדותנו בחינוך המשותף לא היתה משותפת. פער הגילים ומעגלי הרוחב של "חברת הילדים" לא השאירו כמעט זמן לחיזוק התא המשפחתי ובנייתו. ועל אחת כמה וכמה אחרי שאבא נהרג.

גם הקיבוץ כמערכת תומכת לא ידעה לבצע את תפקידה במצבים כאלו, גם אמא לא, ואנחנו לא ידענו כיצד לאחות את המשפחה למשהו שמכנס, מחבק, מאחד ומחזק.

התקשינו לשמור על החיבורים בינינו. והמרחק בינינו הלך וגדל לשנים ארוכות מדי. היינו אז ילדים, וגדלנו בתקופה מאוד עצורה, מאופקת, שומרת על 'פאסון'.

אמא

כתב: עמיחי ללוויה של רינה, 11 באפריל 2002

[- - -]

בחיי היום יום שלה גילתה אמא שאיפה בלתי נדלית להעמקת הידע בכל תחומי החיים. היא התעניינה בהיסטוריה, בגיאוגרפיה, בתרבויות עתיקות ומודרניות והשיחות איתה בכל תחום היו ממש חוויה.

כילד אני זוכר את אמא אוספת גזרי תמונות מביטאוונים לועזיים, ומכינה תיקים על תרבויות יוון ורומא, על שיקספיר ועוד, וכמובן מספרת לנו על אותם דברים נפלאים, שאז נראו רחוקים ביותר.

אמא היתה מספרת לנו בעברית עשירה וקולחת את סיפורי האודיסיאה, את רובין הוד, כל סיפורי הילדים הקלאסיים שעדיין לא תורגמו לעברית, וזאת - בתרגום סימולטני, ובמהירות שלא תיאמן.

כשלמדתי בקורס מורי דרך הייתי בא לשתף את אמא בדברים החדשים שלמדתי ושריגשו אותי, וכל פעם מחדש היא הדהימה אותי כשהיתה זאת היא שחידשה לי דברים, על טבריה, צפת, הצלבנים ועוד.

היתה אצל אמא הדאגה האינסופית לחדשים שזה עתה באו לארץ וחיפשו פינה חמה בבית-השיטה. רק לאחרונה אימצה וטיפחה את סשה וינה, שתי אחיות שבאו עם המשפחות שלהן במסגרת בית ראשון במולדת. בכל שעה שהיינו באים לביתה היה אפשר למצוא אצלה אורח, וגם כשהיתה מאוד עייפה, תמיד מצאה את הסבלנות והזמן להקשיב לזולת מבלי לדחותו.

לאורך כל שנותיה נרתמה לקלוט את החדשים שבאו לארץ, הן בבית-השיטה והן מחוצה לה, ורבים חבים לה את קליטתם בארץ.

ובאותו אופן דאגה לבעלי החיים, ואולי הדאגה לאנשים ולבעלי חיים חד הם, והיו חלק בלתי נפרד בחייה של אמא.

מעבר למעגל המשפחתי, תמיד גילתה אמא עניין ומעורבות חברתית ופוליטית. אמא היתה נאמנה לעם ישראל ולארץ ישראל, וכך חינכה אותנו. ואמנם כל צאצאיה, אנחנו הילדים, בנינו ונכדינו, כולנו חיים במדינת ישראל. תודה לך, אמא, על כל אלה.

אוהב אותך, עמיחי

ידיד נפש

כתב: שרגא גופר

החברות עם עמיחי התחילה כמו שהגענו מתל יוסף בזמן הפילוג (בכיתה ג') ומיד מצאנו שפה משותפת ותחומי עניין משותפים.

בכיתה ד' יצרנו שותפות של איסוף עיתוני ספורט. המדיה השלטת בימים ההם היתה העיתון, וממנו דלינו את כל המידע. עמיחי קרא בשקיקה כל בדל עיתון ושלט בפרטי הפרטים באופן מעורר קנאה.

וכך צמחנו וגדלנו, כבר בשנים של בית הספר הראה עמיחי כושר להסביר ולתאר, ניצנים שיותר מאוחר התגלו בהיותו מורה ומחנך.

את קורס הקצינים עברנו יחד באותו מחזור. גם שם עמיחי הצטיין בכושר הלימוד המופלא שלו, ואכן הוא סיים את הקורס

כחניך מצטיין. מאוד היה גאה כאשר נפלה לידי הזכות להוביל את טור הצוערים אל מול בימת הכבוד.

החיים זורמים וכל אחד בונה לעצמו את מסלול חייו.

תמיד שמחנו על פגישה כזאת או אחרת, ידידות שקטה ומיוחדת.

לעמיחי, מבחינתי, היו כמה תכונות אופייניות:

היה לו זיכרון בלתי רגיל, בור סוד שאינו מאבד טיפה.

היה בעל כושר לימוד מיוחד במינו, והוא לא הפסיק ללמוד עד יומו האחרון.

והעיקר היה בו מאור פנים, סבלנות והרבה יושרה. לראות את עמיחי כועס, לא קרה הרבה פעמים. היה בעל נשמה יתרה ואוהב אדם.

לעמיחי היתה נשמה של שליח ציבור: לימודים, צבא, פיקוד, הדרכה, הוראה. כל אלה היו מאפיינים ייחודיים בחייו, שהיו עשירים ומלאי עניין.

זעזוע ממעשה בלהות בכפר קאסם

כתב: עמיחי ירחי, כיתה ח', תומר, 1957

נצטרף לכל אלה הרוצים בהענשתם של עושי מעשה הנבלה ולמקווים כי מעשה כזה לא יישנה בגבולנו.

היה זה יום אפל ואביך, לא מבחינת מזג האוויר אלא בהיסטוריה הישראלית המתחדשת.

עם הגאווה על פריצתנו לסיני וכיבוש הבזק של חצי האי אי אפשר שלא להזדעזע מאותו מקרה שאירע ערב הימים הגדולים: רצח הדמים של אזרחים שווי זכויות, שרק עובדת היותם ערבים הביאה עליהם את מותם. חבורת אנשים שפלים, ביניהם קצינים מן העילית בארצנו, קצרו באש תופת והמיתו גברים, נשים וילדים שחזרו לתומם מהעבודה בשדה ובמחצבה היהודית בסביבה ואיחרו את שעת-העוצר שלא ידעו על הקדמתה.

הכיצד עמנו, שהיה במשך אלפי שנים נרדף, ידע בתוכו רוצחים? העם אשר פניו תמיד לשלום וחופש גידל בתוכו עושי-זוועה כאלה?

לקראת פעילות מחודשת בחברת הילדים

כתב: עמיחי ירחי, י"ב, תומר, 1961

בפתחה של שנת תשכ"א מצטיירת תמונה מעודדת. בשנה שעברה חלה התאוששות הן במספר הפעולות החברתיות והן ביחסם של החבר'ה לפעולות אלו. על כן תתבסס השנה פעולתנו על פעילות שוטפת מצד אחד ועל מפעלים חד פעמיים ובהיקפים גדולים יותר מצד שני. פעילות שוטפת הווה אומר קיום החוגים הקיימים: ריקודים, ציור, מקהלה. קיום שיחות שיכבה וכן הוספת חוגים אשר קיומם נמצא בטיפול, כגון חוג תקליטים, חוג עזרה ראשונה, שירטוט ועוד. כאן המטרה היא לשתף את המספר הרב ביותר של החבר'ה, כל אחד בשטח התעניינותו הוא. המבצעים הגדולים יותר יכללו השנה את שיפור שטח הבריכה; המשך הטיפול בחורשת "יחדיו"; המשך גידול הסייפנים; טיפול בבית העלמין; משק הילדים ועוד. כדי לבצע את כל אלה שומה על החברה להתלכד ולצאת לפעילות מחודשת בחברת הילדים.

קשר שנמשך 57 שנים

כתב: יוני שילה, נען

הכרות והתחלה. לפי גרסתי היכרנו במחנה כיתות ז' על הכרמל. לפי גרסת עמיחי - במחנה כיתות ט'. זה היה מחנה של בני הקיבוץ המאוחד בימים של טרם איחוד. בני נוער מנען ובית השיטה חברו לקבוצה של נערים צעירים, חדורי רוח קרב והרפתקנות המאפיינת נוער היוצא לחופשי מתוך "ההסגר" של קיבוצו.

איך נבנתה ההכרות ולמה דווקא עם עמיחי, איני יודע.

מההתחלה היינו הפכים באופי, בנטיות הלב, במבט על החיים ואולי זה מה שיצר את הדבק הכל כך חזק של ידידות ארוכת שנים, חברות אינטימית גלוית לב ועמוסת שיח ודיבור של שני אנשים המתקדמים ללא הרף במסע חייהם.

קורס ידיעת הארץ ע"ש יאיר פלד

בשנת 1958 נרצח יאיר פלד בן וחבר קיבוץ יגור, בעת מסע בהר הנגב בנחל סרפד. יאיר היה מפקד סיירת צנחנים, מקורי ויוצא דופן ביכולותיו. על שמו ולזכרו הוקם החוג לידיעת הארץ של בני הקיבוץ המאוחד. בחוג זה עמיחי ואני נפגשנו שוב. החוג העשיר אותנו בידע רב של מקצועות ידיעת הארץ. שנינו נשבינו באהבת החומרים המרתקים ובמסעות המגוונים של החוג ובעיקר בתורת הניווט הטופוגרפי, מה שהכין אותנו לשרות בסירת גולני בהמשך.

שנה שלישית מוקדמת בחטיבת בני הקיבוץ המאוחד

בימים ההם התגייסו מעטים לשנה שלישית מוקדמת. השיא הנחשק היה להתקבל כמרכז אזור בחטיבת בני הקיבוץ המאוחד. עמיחי שרת כרכז אזור השרון ואני, באזור גלבע. שנה עשירה בפעילויות וגילוי היכולות האישיות להנהיג, לחנך ולהשפיע.

גיוס לצבא

בתום שנת השרות ולאחר שנה עמוסה ומרתקת התגייסנו יחדיו לסיירת גולני. להתקבל לסיירת היה סיפור מאריך הסיפורים והתאפשר רק על בסיס המלצות של חברים מהיחידה. עשינו טירונות משותפת קשה ביותר, קרובים זה לזה, מחזקים זה את זה ומעבירים את תקופת הטירונות באוהל סיירים קטנטן אחד. חוויות אין ספור שלובות במאמצים גופניים ונפשיים עילאיים היו מנת חלקנו בטירונות ההיא ובאימון המתקדם שבא בעקבותיו. הקירבה הפיזית והחוויות המשותפות הם בין השאר הדבק שחיבר בינינו, עד הסוף. בתום תקופת ההכשרה הראשונית בסיירת עברנו יחד קורס מ"כים ויצאנו לקורס קצינים. מהקורס חזרנו לסיירת לשרת כקצינים זוטרים, מפקדי צוות - ולא היו מאושרים מאתנו.

בנימין גלעד, מורה למופת

כתב: עמיחי עם מותו של בנימין בתאונת דרכים בשנת 1972

החוויה העיקרית שחוויתי במחיצתו של בנימין היא השתיקה הארוכה שבה היתה נפתחת כל שיחה איתו. על אותה שתיקה סיפר לי אחד מבני הכיתה:

פעם אחת הוא נקרא לשיחה עם בנימין. השיחה התקיימה בכניסה לכיתה. לאחר שתיקה מביכה של כעשר דקות חברי פנה לאחור כי הבין שהשיחה נסתיימה. למחרת הוא הוצא מהלימודים. בנימין הסביר את צעדו זה בפני כל הכיתה: לא מסתלקים באמצע "שיחה עם המורה". שתיקות אלה היו תמצית הווייתו של בנימין והן העיקו עלי והביאו אותי במבוכה מסוימת. גם בכיתה היה בנימין מרבה לשתוק וכשדיבר לא תמיד היה דיבורו שוטף. כיום נראה שהשתיקה שלו איפשרה לו שהות מספקת לברור את המילים הנכונות.

בנימין סחף לא כל-כך בכוח יכולתו בתחום ההוראה כמו בכוח הדוגמה האישית. כך למשל כשיצאנו לעבוד במשק על חשבון הלימודים, וזה קרה הרבה פעמים, בנימין יצא איתנו כמעט לכל הגיוסים אף שלא היה חייב לעשות כן. היום, כשאני נמצא מעברו השני של המתרס, כמורה ולא כתלמיד, ורואה מה רב העומס המוטל על המורה ועד כמה הוא נזקק לכל רגע פנוי - אני מעריך עוד יותר את הצטרפותו של בנימין לאותם גיוסים.

בימים אלה, לאחר מותו של בנימין, נתבקשתי לעזור לתלמיד בכיתה י"ב לסיים עבודת גמר בנושא "הישוב היהודי בגולן בתקופת הבית השני והמשנה". העבודה נעשתה בהדרכת בנימין גלעד במשך כל השנה האחרונה מבלי שזכה לראות בהשלמתה. כשעיינתי בחומר התחדדה דרכו היחודית של בנימין: השניים שוטטו בכל כפרי הגולן כשהם מחפשים שרידים של הישוב היהודי העתיק. בדרכם עברו מכשולים רבים ואף חדרו שלא בידעתם לשדה מוקשים, כל זאת על מנת לראות בעיניהם כל אתר ואתר ולא להסתפק בקריאת מידע שנאסף על ידי אחרים.

דוגמה נוספת המשקפת את דרכו החינוכית של בנימין היא אופן התיחסותו לגרעין הבנים. מצד אחד חשוב היה לו שהבנים ישארו במשק וימשיכו את רצף הדורות בקיבוץ, מצד שני, משנוכח לדעת שקיימת אצלנו שלמות והתלהבות נעורים, הוא נתן לזה להמשיך ולהתגבש.

מקובל לחשוב שגרעין הבנים הוא פרי יצירתו ויוזמתו של בנימין, וזה לא כך. בנימין לא תמך בעיקרו של הרעיון, ועם זאת דומה שלולא דרכו החינוכית גרעין הבנים לא היה צומח כלל. נראה לי שבכל דרכו החינוכית היה בנימין בבחינת "משרת בקודש" את האדם ואת גיבוש ערכיו.

עם עמיחי בסיירת גולני

כתב: יובל שורר, ניר דוד

עמיחי ואני, שני נערים חיילים טירונים נפגשנו לראשונה בסיירת גולני.

אבל בעצם צמחנו מאותה קרקע ומאותו נוף, נוף העמק - בית השיטה וניר דוד הסמוכים כל כך.

את ימי הטירונות הראשונים בסיירת נדמה שהקדשנו כל אחד בתוכו להוכיח לעצמו שהוא יכול.

לאט לאט הראש התרומם, ולמדנו להכיר את החברים שאיתנו, איתם נבלה בימים הבאים את פרק חיינו הכה סוער.

בהתרשמות ראשונה קלטתי את דמותו של עמיחי. עלם חמודות, חייל לתפארת, היה נדמה לי שהתקשה קמעה ביכולת הפיזית, דבר שכלל לא עצר בעדו.

מעל לכל, מיד, אבל מיד, ניתן היה להבחין ביכולות שלו, בתחום החברתי, הבין אישי, המנהיגותי, ובפרט בידע העצום האצור בתוכו.

בשלב הבא, בקורס סיור, זה כבר היה עמיחי בשיא תפארתו. נווט מהמעלה הראשונה, שרצית ללכת איתו. פשוט, הביטחון להיות בחוליה שלו, האופי הנעים והחייכני, המבט בגובה העיניים, השרו רצון להיות בקרבתו.

המסלול שלנו נפרד, עד לשובו כמובן מאליו כקצין אל הסיירת. ושוב, והפעם כמפקד עלינו, על חבריו למסלול, היתה זו זכות גדולה, מקצועית וחברתית להיות בצוות עם עמיחי.

ועתה, באזרחות, במפגשים שהיו לנו, הן מעצם קרבתנו בעמק, והן במפגשי המחזור הנהדרים מדי עשור, כה אהבתי את שיחת הרעים עם עמיחי, כמו גם להקשיב וללמוד על מה שקורה איתו ועם משפחתו. זכינו להיות איתך.

השליחות בווינאגאון

1981 - 1984

יונה בן אמיתי נביא יה
ברח מפני אל וירד יפו
ויונה בר המצווה בן אליה
נער קטון מקטני ישראל
שכן קרוב ליפו ויושב תל אביב
עוזב היום כנף אמו ואביו
ובורח לחסות בצל האל
ולמצוא לו סתר תחת כנפו
ולשים צווארו בעול דברו

הקדשה של ביאליק ליונה רבניצקי

המצב בארץ מעיב ומקשה על היכולת לעשות את השליחות

כתב: עמיחי, 6 בספטמבר 1982

לדינה ויוסי שלום רב,

חשבתי לכתוב עלינו ועל התאקלמותנו כאן בווינגטון, אך כל מעייני נתונים כעת להווייה הפוליטית בישראל. אני מרגיש שזה מכביד עלי עד שאיני יכול כמעט למלא את שליחותי. פרצופנו, כמדינה הנשלטת על ידי דתיים מצד אחד, ועל ידי פנאטים כאריק שרון ובגין מצד שני, מעיק עלי עד שכמעט ואני מרגיש שמדינה שכזאת אינה רוצה לייצג. אני יודע שיש חלקים רבים אחרים במדינה אך אלה, קולם לא נשמע. אנחנו נשמעים שחצנים, רברבנים, מזלזלים ביריבים מבית ומחוץ. הקיצוניות שולטת בכל, ועל כל דבר מגיבים כאילו כל המדינה תלויה על דבריו של עיתונאי כזה או אחר בגלי צה"ל ואם חס וחלילה אמר משהו שאינו נראה לשלטון מיד הוא נחשב כבוגד.

אני יושב בערבים בתום יום עבודה מפרך, ומשיח את לבי לפני רזיה ואני מרגיש שכך לא רק שלא נוכל להביא עולים, אלא שגם נאבד את תומכינו היהודים כאן.

על רקע שיחותינו אלה כתבה רזיה את רשימתה ל"יחד". קראתם? אם לא, אני ממליץ. כך בדיוק נראית מדינת ישראל בעיני רזיה ובעיני.

ושוב ללהטוטי הממשלה. הקצאת משאבים בלהטוטי התישבות במקום להפנותם לטיפול בשכבות המצוקה, ואלה

למרבה הפליאה תומכים בשרלטנים המובילים אותנו. וכענן כבד מעל כל אלה ניצב הפער העדתי שבא לכלל ביטויו המזעזע בעקבות משפט אבו-חצירה. כן, כעת יש אופנה ללמד וללמוד בכל מקום את עדות המזרח. איני מתנגד לכך חס וחלילה אך אין לעשות זאת רק מתוך תחושה של רצון לפייסם.

[- -]

לא נותר לי אלא לאחל לכם שנה טובה ולקוות שמכל המצב המדכא הזה בכל זאת יצמח משהו יותר טוב, וכי מידת השפיות לא פסה מקרב העם שחיבר את ספר הספרים.

את עמיחי קשה להחליף, כי עמיחי יש רק אחד

כתב: יחזקאל דורי

[- - -]

כשהחלפתי את עמיחי בשליחות, כולם ב-JCC הבהירו לי, שאת עמיחי יהיה קשה להחליף, כי עמיחי יש רק אחד.

במשך השנתיים שעבדתי שם, השתדלתי לתחזק את ההישגים שלו במרכז הקהילתי. אם הצלחתי הרי זה הודות לקשר המתמיד איתו במשך כל השנתיים.

אני זוכר את הטלפונים שלו עם ההודעות הקשות על מותם של חברים בקיבוץ ואיך תידרך את האחראית עלי, איך עליה לספר לי זאת, כי הוא ידע באיזה בדידות הייתי בחודשים הראשונים לשליחות.

הכיתה האמריקאית

1985 - 2002

הדואג לימים זורע חיטים,
הדואג לשנים נוטע עצים,
הדואג לדורות מחנך אנשים.

יאנוש קורצ'אק

שבת אחת בחודש אוגוסט 1981, בדירה שכורה בנתניה

כתבה: ברברה רידברג, ושינגטון

עמיחי זה עתה נבחר להיות השליח הראשון מבית השיטה לקהילה היהודית בווינגטון. בחודש יוני אותה שנה ביקרתי בארץ עם שלוש בנותי.

עמיחי עמד לבקר אותנו בדירתנו ואנחנו היינו נרגשים לקראת ביקורו. עד לאותה שבת לא יצא לנו לשוחח לעומק ועמיחי ביקש לבלות איתנו את השבת כדי ללמוד על הקהילה היהודית בווינגטון ועל בית הספר היהודי, לקראת הרשמתם של יפעת ויונתן בבית הספר הזה.

לאחר ארוחת צהריים עמיחי ואני ישבנו עם עט ונייר, כשאני רושמת את השאלות שלו לצורך בירור ועדכון מאוחר יותר. להלן רסיסים מאותה שיחה:
עמיחי: שמעת על כיתה י' האמריקאית בכפר בלום?
ברברה: אכן שמעתי.

עמיחי: שמעת את השם פנחס רימון? עמיחי הסביר שפנחס הקים ומנהל כיתה י' אמריקאית בכפר בלום, תוכנית שזיכתה אותו בשלב כלשהו בפרס ישראל עבור תרומה לחברה בישראל.

עמיחי: אז לבטח את גם מכירה את נאום "יש לי חלום" של מרטין לותר קינג.
ברברה: ודאי.

עמיחי: טוב, אז גם לי יש חלום. פנחס רימון מכשיר אותי ומעודד אותי, הוא אפילו "מינה אותי". וזה החלום: כשאחזור ארצה בתום השליחות, אני רוצה לייסד כיתה י"א אמריקאית, בהמשך לכיתה י' בכפר בלום. אני אגייס בני נוער מרחבי ארצות הברית, כפי שפנחס עשה.

כולנו מכירים בהשפעה העצומה של החלום הזה של עמיחי שהוא מימש במשך 17 שנה לאחר השליחות בווינגטון. הרשימות, הזכרונות ודברי ההספד ששלחו תלמידיו הם העדות לגדולתו של האיש.

במשך אין ספור המפגשים שהיו לנו עם עמיחי בשלושים השנים האחרונות, ג'ין ואני למדנו להכיר את עמיחי, לכבד ולהעריך אותו, כמו שכולכם ודאי חשים. בשנת 2013 גיבשתי והובלתי את הביקור הראשון שלי בארץ כראש קבוצה, או אז הפכתי לתלמידתו הנאמנה של עמיחי. במשך שנה שלמה בילינו שעה בחודש

בשיחות טלפון, דיברנו, העלינו שאלות ורעיונות, איתגרנו אחד את השני, כשאנחנו מגלים יחד מהו אותו דבר חדש ושונה שאפשר להטעים את התייר האמריקאי.

החלפנו אי-מיילים מפורטים, כשעמיחי מנחה אותי באמנות הדרכת טיולים, והחשוב מכל - יוצר איתי חווית טיול ייחודית ושונה.

כולנו בני מזל שזכינו להכיר את עמיחי, אדם עם חיוניות כובשת, אינטלקט ויושרה, אדם שקורנת ממנו אהבת הארץ, ושהתברך ביכולת ללמד אותנו כל כך הרבה.

כתבו בוגרי הכיתה האמריקאית לדורותיהם

איליין וייס, מחזור 4

את עמיחי היכרתי הרבה לפני שהצטרפתי לכיתה האמריקאית. בנו יוני ואני למדנו באותה כיתה בבית הספר היהודי ברוקוויל, ובעלי מייקל פיץ' (בוגר מחזור 90' של בית הספר) היה חברו הטוב של יוני. כך שנדמה לי שאני מכירה את עמיחי מאז ומתמיד, ואני יודעת שהעולם הוא מקום הרבה יותר מקסים הודות לתרומה של עמיחי לעולם.

אני באה ממשפחה שלימדדה אותי לראות בפלשתינאים בני אדם, שותפים בפוטנציה, לא מפלצות. וההרפתקאות שלנו עם עמיחי בשנה שהיינו בבית השיטה, ביחוד הטיול לג'נין, לימדו אותי בדיוק את זה.

כמי ששמה דגש יתר על הלימוד בבית הספר, כך כל חיי, ופחות מדי דגש על ללמוד מהחיים, עמיחי עזר לי להכיר בצורך לשנות את היחס הזה. הוא עזר לי להבין שביום בהיר אני יכולה לראות כמעט הכול.

כמי שבסיס הקשר שלה עם ישראל נבנה במחנה מושבה של דרור הבונים, עמיחי הפך קשר זה לעוד יותר עמוק ומשמעותי.

וכמי שהיה לה יחס נוקשה ומחמיר לגבי חוקים ותקנות, עמיחי סייע לי להתחיל במסע הארוך שלי בכיוון של קצת איזון גם בתחום זה.

אני לא חושבת שאני מכירה מישו שחי חיים יותר מלאים מעמיחי, חיים של אמת ונתינה. לא נותר לי אלא לאחל לעצמי חיים מדהימים כמו שלו, וגם אם רק חצי דומים - דיינו.

איריס גרינפילד

הדייקנות של עמיחי היא סוד ידוע, הוא הקפיד מאוד על לוח הזמנים וציפה מאחרים ליחס דומה. בהקשר לזה, זכור לי אירוע משעשע: פעם אחת עמיחי קרא לנו לבירור בגלל איחור של 17 שניות בעלייה לאוטובוס בסיום הביקור בגמלא. הוא התבונן בשעון במורת רוח ומילמל: "תהיו מוכנים שבהמשך הטיול נחזיר לעצמנו את הזמן שהפסדנו כאן". יאללה חבר'ה!

דניאל דנציס, מחזור 9

יום אחד, לקראת סיום השנה, החלטנו, רבים מאיתנו, להמשיך לישון וכך לפספס בכוונה את ההסעה לבית הספר. כעונש, עמיחי גזר על כל מי שעשה כך להתייצב בבריכת השחייה מוקדם בבוקר יום המחרת, ולשחות 20 או 40 בריכות.

למחרת בבוקר, עמיחי היה שם להקדים את פנינו, משכים-קום וזורח. הוא שחה את הבריכות יחד איתנו ולמעשה היה האחרון שיצא מהבריכה.

באחד הטיולים הראשונים לצפון, עמיחי לקח אותנו, נערים בני 15-16, לבקר ביקב. כשחזרנו לאוטובוס עמיחי אמר שאנחנו יכולים לנמנם או לחלופין, אם אנחנו כל כך נפעמים, אנחנו מוזמנים לבוא לקדמת האוטובוס ולשיר במיקרופון.

ולבסוף, בפעמים היחידות שביקרתי בקיבוץ, עמיחי תמיד סידר לי מקום לינה והזמין אותי אליו לארוחת ערב. וזה היה כל כך נדיב מצידו.

אני חש צער עמוק על לכתו, ועם זאת אני מודה על הזכות להכיר אותו. עמיחי העשיר את חיי.

אבי האריס, מחזור 7

אני מוכה אלם. עמיחי היה עבורי מחנך ומדריך בלתי רגיל. ונושא להרבה אגדות שסיפרתי לבנותי. אני שמח שהוא פגש אותן לפני שש שנים כאשר ביקרנו בבית השיטה בפעם הראשונה. לעולם לא נשכח אותו. הוא ממשיך לחיות בכל רגע שאני חושב או מדבר על ישראל. ואכן היה זה עמיחי שהיה המדריך האמיתי שלנו בזמן שטיילתי עם בנותי בישראל באביב האחרון, כשאנחנו חוזרים ומבקרים באותם אתרים שעמיחי הכיר לנו בכיתה האמריקאית.

זה 25 שנה שהמזרח התיכון הוא מוקד חיי האקדמיים והמקצועיים, וזאת הודות לעמיחי. הוא ממשיך לחיות בכל פעם שאני חושב או כותב על האזור. כשאני מדבר עם תלמידי על המזרח התיכון אני משתדל ללכת בדרכו של עמיחי, מבחינת הסקרנות והפתיחות שלו לעולם.

השיחה האחרונה שקיימנו באביב האחרון היתה קלאסית עמיחי: במשך כמה דקות דיברנו על ביקורנו המתוכנן בארץ, הוא צחק לבדיחות שלי בצחוק המתגלגל שלו, אמר שהוא עסוק אבל מקווה לפגוש אותנו כשנבוא לבית השיטה, שאל אם אנחנו באים לכנס האיחוד בקיץ הבא, ופתאום אמר: "אבי, שמחתי לדבר איתך, אבל אני באמצע ישיבה. אני בצוות יום העצמאות. אני חייב לחזור לשיבה".

זה עמיחי - תמיד מזכיר לי כמה חשוב לעמוד בלוח זמנים, להישאר מחובר ומחויב, להתנדב לשירות הקהילה, ולקחת אחריות על מה שאתה עובד עליו. לקחת את הדבר ברצינות ולדבוק בהעדפות שלך.

אני תמיד אחתור לחיות על פי הדוגמה שעמיחי הציב לנו. בואו נעשה את כנס האיחוד כמחווה של כבוד לעמיחי. יהי זכרו ברוך.

הדר סוסקינד

כל בני האדם חוזרים לעפר בבוא יומם. מעטים לוקחים איתם את מידת ההערצה, האהבה והכבוד שעמיחי זכה לה במשך חיים שלמים של נתינה לאחרים. נדיר הוא האדם שבאמת מסייע בעיצוב חייו של מישהו אחר. ומי שהשפיע על חייהם של מאות אנשים - חייו הם תרומה מתמשכת.

עמיחי הוא מאותם אנשים בעלי חזון שניחנו ביכולת להפוך את החזון שלהם למציאות. עבור מאות בני נוער אמריקנים, הוא זה שהפריח את השממה (עם פרחי איריס הגלבע כמובן), הוא זה שהפיח חיים בבן גוריון ובר כוכבא, הוא זה שלימד אותנו שחשוב לדעת מה אפשר לראות ביום בהיר, ואיך להגיע לשם. עמיחי לימד את הנער שהייתי לקחת אחריות למעשיו. וכשהיגעת לגיל 18 והתלבטתי איך להגיע להחלטה הראשונה שלי כאדם בוגר, שקלתי את האפשרות לעבור לישראל ולהתגייס לצבא, היה זה אך טבעי בשבילי לפנות אל עמיחי ולבקש את עצתו.

ביטויי האהבה כלפי עמיחי כלל לא מפתיעים את כל מי שהיה לו העונג לשבת בדירה של עמיחי לעת ערב ולשמוע אותו מספר על כל "הילדים" שלו ועל האנשים הבוגרים שהפכו להיות.

אם היה לנו, לכל אחד מאיתנו, ולו אחוז אחד ממידת ההשפעה שעמיחי השפיע על העולם, אם ניתן מעצמנו כמו שהוא נתן, אם נלמד, אם נאהב, אם נחיה לאור מה שלימד אותנו, כי אז העולם יהיה מקום יותר טוב.

מרים מיר

שלום דנה, תודה שהעברת לי את הידיעה הקשה. כששמעתי על כך הבנתי איזה חלל עמיחי מותיר בליבי, על אף העובדה שלא היינו בקשר מאז יצאתי למסעותי בתום לימודי באוניברסיטה. כעת אני מבינה שעמיחי נותר עמוד תווך בחיי, למרות שלא היינו בקשר, ובלי שהייתי מודעת עד כמה אני מעריכה את ההשפעה שלו ועד כמה זה עדיין חלק כה מרכזי בתוכי. אני מרגישה אותו עומד במלוא גובהו ושיעור קומתו - היום כמו אז, גדול וגבוה כפי שנראה בימים שבהם ניצב מעלינו כשתפס אותנו שותים... גם אם באיחור, אני מודה לעמיחי מקרב לב, שולחת את אהבתי ואת תנחומי לבני המשפחה.

קליר סיבוני

קשה לתפוס איך היה לו לב כל כך גדול לאהוב ולדאוג לכולנו, אבל זה מה שהיה וזה מה הרגשנו. וגם לאחר עשרות שנים, הקשר הזה לא השתנה. באופן מדהים, עמיחי תמיד היה אותו דבר.

ג'רמי פורמן

מי שהכיר את התוכנית יודע שהמאמצים, הזמן, והאנרגיה שעמיחי השקיע בה לאורך השנים היו על-אנושיים.

עבורי, עמיחי היה הרבה דברים. בהתחלה, הוא היה מנהל, מורה ומעין אבא, אמנם די קשוח, אך ללא ספק אישיות בה כולנו התאהבנו לבסוף. לקסיקון "ביטויי עמיחי" באנגלית ידועים היטב לבוגרי התכנית, כגון: "when the cat is not at home, the mice tend to celebrate"

או

"I know from my experience, you will suffer in the end"

ועוד רבים... כולם מלאי הומור ומשקפים את הקשר הייחודי של בוגרי התכנית עם עמיחי, מנהיגם. ברבות השנים הפך הקשר לקשר של הערכה וידידות מיוחדת.

עמיחי היה חבר טוב, תמיד היה כיף לדבר איתו, להיפגש. הוא ידע לתמוך ולעודד, לתת מרחב, ולהיות נוכח. עמיחי ושולה הקימו בית חם ואוהב. הם אימצו אותנו אל ליבם ועם כל אחד מילדינו יצרו קשר מיוחד, אם בשיחה קשובה או במשחק כדורגל רב עוצמה שהיה מתיש אותי, בעוד עמיחי היה ממשיך לרוץ ולהבקיע! כך נזכור אותו.

שירה דינר

25 שנה? נשמע בלתי אפשרי. אני כל היום חושבת על עמיחי ועל כמה שהשפיע עלי. הוא היה כל כך נדיב, כל כך מסור, תמיד ידעת שהוא יהיה שם בשבילך, לתמוך לחזק. קשה לי לחשוב על עוד מישהו שהחותם שלו נשאר טבוע בי במשך כל כך הרבה שנים.

פול גרוס, מחזור 17

אני רוצה לשתף אתכם באירוע מצחיק ממסיבת הסיום של מחזור 17. באותה מסיבה עמיחי, לידיה, רחלה וכן העלו מערכון שבו הם הפליאו לחקות אותנו, מה אנחנו התלמידים עשינו כל היום, בעיקר עישנו נרגילה והעלנו קיטור. כולנו התפוצצנו מצחוק. אנחנו מרגישים בני מזל על שזכינו בחוויה כל כך מיוחדת: להיות בכיתה האמריקאית, ולהכיר אדם כמו עמיחי.

10 כס' ביום להיות אומריקא'י

- 10 לק"מ קשר חזק עם הציונים, עם הק'ביל'ים, ועם מצ'נת ישראלי.
- 9 פקבל וסבי'ק התלבטו שצופק אומ'ק הרא'ן מנאלי'ג ואורם לק' לנצ'וז בין ארה"ב לישראל.
- 8 פצבוז כל בוקר עם צמחי בני' אל הטי'ה האמריקא'י
- 7 פקד'ם מאמרים מצב ר'יג לאונאלי'ג ב-66 בהוקר כציון חינוכ'.
- 6 פצ'י'ם בכל הארץ ולמח'ז כמה סאבסר זל' ה'ספור'ה ואלאוד'ה מהמז'יק הטוב ב'וטר-צמחי'.
- 5 פהקרוצ'ל ממחבר למחבר בכל סיו' ולשמו' מעמ'ח' אור מה שה"ן יבול'ם לפו'ק ב'ום בהר'.
- 4 פמה לא? !!
- 3 כ' יו'ן מה לצ'ר מאמ'טם בן 16 מה פצ'אר האמריק'ה.
- 2 כס'י'ם לארץ כצולה חז'ס י'ק' לק' מ' פצ'צור פ'ק בק'י'טה בק'י'בול'ג, באור'ג, ובא'ש'ט'ה'ג'ס.
- 1 לחא'וז או'ק'כ'ס 'ו'מ'ה'ול'צ'ן SO עם OUR HERO - צמ'ח' "You Will Suffer in the End" 'רח'.

יום הול'צ'ב שמח ומזל טוב!
הצ'ר יצ'כ'מ'

ארי הגלר, מחזור 11

השנה שלי בבית השיטה היתה השנה החשובה בחיי עד הקולג'. כשהיגעת לקיבוץ הייתי ילד. וכשעזבתי... טוב, עדיין ילד, אבל לפחות עם ידיעה כלשהי לגבי מה נקרא להיות מבוגר.

ההתלהבות של עמיחי העצימה את אהבתי לישראל, ויותר מכך - היא עוררה את סקרנותי האינטלקטואלית. עמיחי ידע איך להפיח חיים בכל מקום או אתר. עמק הפך להיות סיפורו של קיבוץ; הר הפך לקרב; עיר הפכה להיסטוריה שלה. בחרתי להפוך את ההיסטוריה של המזרח התיכון למקצוע שלי. המשכתי ועשיתי תואר שני בהיסטוריה של האיסלם והמזרח התיכון באוניברסיטה העברית, ואת הדוקטורט עשיתי באוניברסיטת פן סטייט. כיום אני מלמד מאות תלמידים בכל סמסטר.

לא אגזים אם אומר שהכיתה האמריקאית קבעה את כיוון ההתמחות שלי (עם כמה סיבובים ופיתולים בדרך). ולכן, באופן מאוד אמיתי, התלמידים שלי הם במידה רבה גם תלמידים של עמיחי. אני מאחל לעצמי לחיות על פי הדוגמה שהוא הציב לי.

מיכל שטיין, הבת המאומצת של חנה ומיכאל

לכל אחד מאיתנו סיפורי עמיחי משלו. וזה הסיפור שלי:

עמיחי היה מחנך ומורה להיסטוריה נלהב שהדביק אותנו בהתלהבות שלו. למדתי ממנו על כדור הארץ והמבנה הטופוגרפי של היבשות, ואיך נהרות וימים, עונות השנה והצמחייה עיצבו את ההיסטוריה האנושית. למדתי ממנו שעלינו ללמוד את ההיסטוריה הזו כדי להבין אירועים בני זמננו; למדתי ממנו לכבד נרטיבים מתחרים, ושאין בזה כדי לערער על הנרטיב שלך; למדתי ממנו שגם בשכונות האלימות ביותר, מה שאמור להנחות את העשייה שלנו זה השאיפה לשלום ושלילת האכזריות.

למדתי מעמיחי שטובת הכלל מחייבת אותנו לקחת אחריות אישית, אבל בעניינים של הלב - עלינו ללכת כל אחד בדרך שמתאימה לו.

במשך השנה שחייתי בקיבוץ עמיחי היה הדוד המאמץ שלי, וזה בכלל לא היה מוזר לפגוש את המחנך ומנהל התוכנית בסעודת ליל שבת של משפחת ירחי המורחבת.

כמה שנים לאחר מכן, במלחמת המפרץ הראשונה, עזרתי לסבתא רינה ללבוש את מסכת הגז ולאטום את החלונות בכל פעם שסדאם חוסין שיגר רקטה לעבר ישראל. עם הישמע אותה ההרגעה, עמיחי היה בא לוודא שאנחנו בסדר, ואז היה משחרר אותי כשהוא אומר "יהיה בסדר".

השם עמיחי פירושו: עמי - חי; ואכן אנחנו ממשיכים לחיות לאור המורשת שלו, שממשיכה להעשיר אותנו ואת המשפחות שלנו.

בר מצווה למפעל של עמיחי

כתבה: דורית ארנברג

מאות האנשים הצעירים האלה פוזרים היום בכל רחבי ארצות הברית, ויש מהם שעלו לארץ, שירתו ומשרתים בצה"ל - ורואים את ישראל כביתם. על כל אלו הציונות של שנות ה-90 חייבת לך תודה, לך ולמפעל המבורך שלך.

אנחנו, חברי בית-השיטה, רוצים לומר לך כמה אנחנו מעריכים ומוקירים את התמדתך העיקשת, להמשיך ולקיים את הציונות הזאת - דווקא כאן, דווקא במקום הזה, דווקא עכשיו.

עמיחי, זה הרגע לבטא את ההערכה הרבה שכולנו רוחשים לך על המפעל הנפלא הזה שיזמת, הקמת ותיחזקת במשך 13 שנים.

בעולמנו הרץ והממהר, והמחליף קריירות חדשות לבקרים, אתה מין סלע איתן של יציבות וקביעות:

בכל שנה מתרגש מחדש לקראת הנסיעה ללוד, מקבל, מכיר, ומלמד נערים חדשים, מתמודד עם קליטתם בבית הספר ובמשפחות, מגבש צוות עובדים, דואג להשכמות ולהשכבות, מוביל שוב ושוב באותם מסלולי טיולים וסמינרים.

באורך-רוח של בקי ורגיל אתה עומד בכל הרעשים, מעשי הקונדס, ההפתעות והשטויות של בני העשרה, ומנווט את הספינה הזאת בכל שנה מחדש אל חוף המבטחים של סוף השנה.

ובכל שנה אתה משגר מכאן קבוצה חדשה של שגרירים שבורי לב ומתקשים להיפרד, שנושאים בליבם את ארץ ישראל ואת בית השיטה כזיכרון יקר, ולעיתים גם כתוכנית לעתיד.

כשעמיחי ביקש שנאמץ ילד

כתבה: רחל כרמי

זכור לי שעמיחי פנה אלינו בפעם הראשונה ושאל אם אנחנו מוכנים לאמץ ילד מהכיתה האמריקאית. מאז אותה פנייה, אימצנו ברצון הרבה ילדים, שאנחנו בקשר איתם עד היום. בכל ביקור שלהם בארץ הם תמיד היו הולכים לבקר גם את עמיחי. הוא היה להם מעין דמות אב.

הכיתה האמריקאית והמאמץ לסיים ולהתחיל דרך אישית חדשה

כתב: יוני שילה, נען

הכיתה האמריקאית בבית השיטה היתה מפעל אישי של עמיחי. זכורה לי פעולתו הראשונית לגייס את הנערים לפתיחתה של הכיתה, הנסיעות לושינגטון, יצירת המסגרת והפיכתה לחי נושם ופעיל בנוף החינוכי של בית השיטה. לימים ולאחר שנות פעילות מרובות ושחיקה הולכת וגוברת עלתה שאלת המשך קיומה של הכיתה עם התלבטות של עמיחי לגבי המשך דרכו.

שוחחנו על כך רבות. ההתלבטות בין האישי לציבורי, החובה והאחריות למפעל חשוב קיים. חשבתי שדרכו של איש ציבור היא לא רק המגע והחובה לציבור אלא גם הדרך האישית הבוררת כיוונים והתחלות חדשות לעצמו. בהמשך נולד מסלול ההדרכות והעיסוק בתיירות ותיירים. פריחה מאוחרת של ממש.

עשר שנים לכיתה האמריקאית - ומה הלאה?

כתב: עמיחי ירחי

אחת השאלות שאני נשאל שוב ושוב היא מה מריץ אותי כבר 10 שנים להשקיע כל כך הרבה זמן, אנרגיה ומעורבות רגשית בתוכנית הזאת. במישור האישי אני מרגיש שדרך התוכנית ומעורבותי בה, אני מצליח להטביע חותם מסוים על עתידם של כמה צעירים, וזה גורם לי סיפוק רב, ולתחושה שיש לי סיבה טובה לקום כל בוקר וללכת לעבודה. שאלה אחרת ששואלים רבים, ובניהם הורי הילדים הבאים אלינו: איך אני יכול ומוכן לקבל אחריות כה רבה לשלומם, בטיחותם, ביטחונם, הישגיהם הלימודיים והתנהגותם של הילדים. אני מודה שדברים אלה אכן מדירים שינה מעיני.

שהרי בגיל העשרה יכולים להיות כל כך הרבה דברים בלתי צפויים, שלי אין שליטה עליהם, ואלה יכולים להביא איתם צרות לא קטנות.

[- -]

לאחר כל הדברים האלה עולה השאלה "מה הלאה", כמה שנים עוד אמשיך בתחום הזה? אני יכול לענות על כך בשני מישורים.

המישור האחד, שהוא ככל הנראה המציאותי יותר, יביא אותי תוך זמן לא רב לחיפוש מחליף שיקח על עצמו את התפקיד הזה. אני אומר לעצמי שאחרי כל כך הרבה שנים

שבהן מצד אחד אני רוכש ניסיון, ומצד שני אני הולך ומתבגר ומתרחק בגילי מהנוער, ואולי גם מתחיל לחזור על עצמי, אני צריך לדעת מתי להתחלף.

המישור השני שייך כנראה לתחום הפנטזיה. ועל פיו מספר הפונים לתוכנית יגדל בהרבה, דבר שיאפשר לפתוח באזור כיתה שנייה ואולי שלישית. כתוצאה מכך יתאפשר לי לעבור לרמת ניהול יותר כללית של כל התיכון האמריקאי, כשלכל כיתה בכל קיבוץ יהיו אנשים שיהיו אחראים על הקבוצה שלהם. מימוש החלום תלוי גם ביהדות צפון אמריקה וגם בחברה שלנו, ובשאלה האם חוץ מתהליכי ההפרטה והרווחה שבה אנו עוסקים יהיה לנו עדיין עניין לתרום משהו, ולו קטן ביותר, לעולם היהודי.

צמיחי נושא בתפקידים ציבוריים

2015 - 2002

כולנו זקוקים לחסד,
כולנו זקוקים למגע.
לרכוש חום לא בכסף,
לרכוש מתוך מגע.
לתת בלי לרצות לקחת
ולא מתוך הרגל.

כמו שמש שזורחת,
כמו צל אשר נופל.
בואי ואראה לך מקום
שבו עוד אפשר לנשום.

נתן זך

עמיחי שותפי בהנהלת הקיבוץ בתקופת משבר

כתב: ניצן סלע

מההחלטות נראות אולי מוטעות, לעיתים פוגעניות, אבל מתוך חדרי הדיונים אני יכול להעיד איך היושר של עמיחי האפיל על כל מניפולציה שאפשר היה לתרגם מבחוץ.

המשכנו להחליף דברים על בית השיטה גם כשדרכנו המשותפת בניהול הקהילה הסתיימה וכל אחד פנה לדרכו.

אהבתי להמשיך ולדבר עם עמיחי על בית השיטה עד התקופה האחרונה. תודה על כל מה שהיה בינינו.

במרכז חייו של עמיחי, כפי שהכרתי אותו: החינוך, אהבת הארץ, בית השיטה והמשפחה. על כך נאמר ויאמר רבות, כשהתמצית: מי שרוצה להשקיע לדורות - מחנך.

אני מעוניין לציין קטע בחייו שאולי היה קשה יותר, עם פחות סיפוק: שותפות בהנהלת הקיבוץ בקטעים הפחות מרוממים של בית השיטה. עבדתי עם עמיחי בהנהלת בית השיטה, אני כמנהל קהילה, עמיחי כמרכז פר"ח (פרט, רווחה, חברה). חברת בית השיטה הייתה במציאות של שינוי, תוך משבר כלכלי וחברתי שהוביל למשבר אמון. בתפקידים ציבוריים רבות מההחלטות שנויות במחלוקת. בדרך כלל הביקורת השלילית גוברת, בטח בסביבה משברית.

היכולת של עמיחי לדבוק במטרה: יצירת מסגרת חדשה לקיבוץ המתחדש, תוך שמירת כבודו של האדם, היושר בו נהג, והשורשים שהעמיקו תוך מסע חייו, איפשרו לעמיחי לקבל החלטות ולהגן עליהן מהותית, גם אם לא היו פופולריות.

היה ניתן לבקר את תוכן ההחלטות, אך לא את דרך קבלתן.

ההערכה ההדדית שחשנו אחד לשני איפשרה להוליד מהלכים משמעותיים, שרישומם לטוב ולרע ילווה את בית השיטה עוד שנים רבות. בין היתר: מיסוד שינוי אורחות החיים; הקמת השכונה הקהילתית; עיצוב חיי החברה והתרבות בתקופה המשתנה ועוד. מבחוץ, חלק

נפגשנו במכון שיטים, בפר"ח, בטיולים...

כתבה: עדנה הדר

לא סתם הצטרפתי: עבורי כל טיול היה חוויה מרתקת ומאתגרת, כי עמיחי, בדקדקנות שלו, היה מביא לכל טיול נושא ודילמה שהעשירו והעמיקו את חווית הטיול, הן מהבחינה הפיזית והן מהבחינה האינטלקטואלית החווייתית.

בהמשך נפגשנו שוב בענייני עבודה: הפעם עמיחי כרכז פר"ח ואני כרכזת בריאות. אז נחשפתי לפן נוסף באישיותו. הוא נכנס לתפקידו בקו התפר בין הקיבוץ הישן לקיבוץ המתחדש, והיה עליו לבנות מערכות חברתיות חדשות שאותן היה צורך ללמד ולהטמיע בקרב החברים - משימה מאוד קשה. אז גיליתי את הצד האנושי שבו, את ההתחשבות בחבר שהפרטה לא היטיבה עמו, ולמרות זאת את העמידה על עקרונות הקיבוץ החדש. הערכתי את יכולתו ללמוד וללמד אחרים, באורך רוח ובסבלנות.

אהבתי אותו, עמיחי. את צחוקך המתגלגל, את חכמתך, את האנושיות שבך. איבדתי ידיד אמת. תחסר לי מאוד בנוף של בית השיטה.

כאשר נכנסתי לעבוד במכון שיטים עם אריה בן-גוריון, ועמיחי סיים את עבודתו עם הכיתה האמריקאית, דרכינו הצטלבו במכון החגים, והפכנו לידידים טובים. בהמשך קיבל עליו עמיחי להיות מנהל המכון, ואז התהדקו יחסינו. היינו נוהגים לשבת ולדבר על דא ועל הא: לא רכילות, חס וחלילה, אלא דברים שברומו של עולם. אני שואלת, עמיחי מרצה (לפעמים מאריך בדבריו, כי כל פרט חשוב), אני בעיקר מקשיבה, ופה ושם מוסיפה מעצמי.

ואז עמיחי ושולה החליטו להקים חוג חברים מטייל, "החברים של עמיחי", ואני כמובן הצטרפתי.

עם עמיחי לסוסיתא

כתבה: לאה שטיין

עם השנים המקום התפתח, החפירות העמיקו והעיר סוסיתא התגלתה במלוא יופיה. אבל אנחנו כבר שנתיים לא נסענו לשם. ואז יום אחד עמיחי פוגש אותי ומזכיר לי שהגיע הזמן לנסוע. אני זוכרת שאמרתי לו: עמיחי, בוא! עכשיו נוסעים! אני מוכנה מזמן. אבל עמיחי לא הספיק לקחת אותנו לאתר. זה היה מספר ימים לפני שנכנס לבית-חולים. אני מקווה לארגן טיול לסוסיתא לזכר עמיחי.

עמיחי ידע שכרמלה ואני מתעניינות מאוד בארכיאולוגיה ולכן הוא לקח אותנו לסוסיתא, או לטיולי ההכנה שעשה לקבוצת המטיילים הכמעט קבועה של בית השיטה והמעפיל. כל פעם שפירסמו בעיתונות על תגלית חדשה בארץ, עמיחי כבר ידע על כך והיה בעניינים. כל שנה במשך כמה שנים, תוך כדי עבודתו כמרכז פר"ח, בסיום עונת החפירות בקיץ, עמיחי היה מודיע לנו שהגיע הזמן לטייל לסוסיתא. היינו יוצאים לדרך מוקדם בבוקר, ועולים בשביל התלול לאתר החפירות. לרוב היינו לבדנו, אך לפעמים פגשנו קבוצות שהתעניינו בחפירות, כשהפרופסור האחראי על החפירות מסביר להם.

אדם שידע לחשוב גם מחוץ לקופסה

כתבה: בת שבע כליון, הוקרא ביום השלושים

עמיחי ידע לחשוב מחוץ לקופסה ולהציע פתרונות יצירתיים למגוון דילמות שבין הפרט לממסד. כל שיחה הסתיימה בעידוד ובשידול לחזור ולמצוא את מקומנו כאן.

ואמנם לעמיחי היה חלק נכבד בהחלטה שלנו לחזור. ועל כך אני חבה לו תודה גדולה. חזרנו לחברים ולסביבה שאנו אוהבים, לשבילים שבהם אני צועדת מידי יום ומתענגת על הנופים הקסומים. באחד מהם פגשתי לא מזמן את עמיחי באמצע הקיץ, צועד יחד עם חנה. מי היה מעלה על דעתו שזאת תהיה הפעם האחרונה.

תודה לך עמיחי על שהיית קרן אור עבורי ועבור משפחתי.

הקשר שלנו התחיל כשעמיחי ניסה לשדך לתלמידי הכיתה האמריקאית משפחות מאמצות. את ביתנו פקדו נערים ונערות אשר חלקם הפכו לחלק ממשפחתנו וקשר חם ורציף עימם נשמר עד היום. מי שלא הכיר את עמיחי יכול היה להתרשם אולי מחוסר גמישות, אבל בשיחות האישיות איתו גיליתי אדם, חכם, רגיש, בעל יכולת הבנה והכלה של מורכבות הנפש של התלמידים, ואת המסירות הרבה שבה טיפל בהם ובמשפחותיהם.

את הפן הזה פגשתי שנים מאוחר יותר כאשר עמיחי כיהן כמזכיר חברה. בדיוק היינו צריכים לקבל החלטות עקרוניות ומשמעותיות בנוגע לחיינו: לעזוב ומאוחר יותר לחזור לבית השיטה. התהליך היה כרוך במפגשים ובשיחות אישיות רבות. בניגוד לדימוי של בעל קו מחשבה נוקשה, "נאמן לתקנון ולעקרונות הקיבוציים",

על חלקו של עמיחי בהקמת האנדרטה לנספים בשואה

כתבה: יעל שגיא עם שורי מינרט

הנצחת קרובי חברינו שניספו בשואה לא ירדה מהפרק במשך עשרות שנים. בהתחלה נכתבה מגילה עם שמותיהם בחדר ההנצחה, ביוזמת צוות הארכיון ובביצוע חנה אבישי. עם הזמן התברר שנחוצה דרך נוספת להנצחה, גלויה לעיני המשפחות והציבור.

משנת 2001 החלו דיונים ראשונים בפר"ח על הקמת אנדרטת זיכרון עם צוות חברים גדול. עם בחירתו של עמיחי לתפקיד זה (של פרט, רווחה וחברה) הוא ראה חשיבות רבה לבניית האנדרטה, קיר הזיכרון. והוא שיתף פעולה עם כמה חברים ששנים משקיעים מאמץ בניהול, תוך שהוא עובד במרץ להשיג מימון, ליצור קשר עם המשפחות, בעזרתם של רות אלון ודן כרמל, כשהוא מגייס את נועם רבינוביץ ואת גדעון צביק לתכנון ועיצוב הקיר.

משנת 2005 עמיחי שולח עשרות מכתבים, פנייה לתורמים, ואמנם תרומות מתקבלות בעין יפה ומאפשרות את הבנייה. וכך, ב-2006 נחנך הקיר ובו 121 לוחיות זיכרון עם שמות הנספים ושמות המנציחים.

מאז שנחנך הקיר הוביל עמיחי את הטקס של יום השואה מול קיר הזיכרון, בדברי פתיחה בהם התייחסות לנושא שנבחר לציון יום השואה בבית השיטה.

אנחנו זוכרים ומוקירים את חלקו המכריע בבניית קיר הזיכרון למען חברתנו ולדורות הבאים.

על רגישותו של עמיחי לאנשים הנזקקים כשריכז את פר"ח

כתבה: פנינה פלד

לחברים שלום!

כתב: עמיחי ירחי, 5 ביוני 1998

[- -]

לא צריך להיות אסטרולוג או קורא בקפה כדי לראות שהכיוון שבו הלכנו בשנים האחרונות מוביל לשקיעה כלכלית וחברתית. ההזדקקות לגורמים משפטיים חיצוניים כדי לעצור את ההתפתחות והשינויים בתוכנו, משולה בעיני למיעוט החרדי בארץ שמנצל בנסיבות דמוקרטיות "לגיטימיות" את כוחו הפוליטי כדי לתפוס

את רוב אזרחי ישראל ב - - -

אני חושש שאם לא נמשיך בשינויים, נישאר מעטים יותר ועניים יותר בחומר וברוח, ואני חרד לבית-השיטה כמו כל האחרים. אני מאמין באמונה שלמה, (ואולי יהיו כאלה שיחשבו שאני תמים), שמובילי השינויים לא חיפשו טובות הנאה לעצמם, אלא באמת לקחו בחשבון את הצרכים של קבוצות באוכלוסיית בית-השיטה. במהלך הדיונים האחרונים נאמרו דברים שלא צריך לומר, וגם לא מעט דמגוגיה נשפכה מכיוונים מסוימים.

אני פונה אל הנאחזים בקרנות המשפט להרפות מכך ומכל ההשמצות וחצאי האמיתות שנזרקות לחלל, ולאפשר לכולנו לזוז כדי שלא יאמר עלינו הפסוק "מהרסיין ומחריביין ממך יצאו".

בברכה, עמיחי ירחי

[- -]

אני התחברתי אל עמיחי כשקיבל את תפקיד רכז פר"ח [ב-2002] ואני הייתי מופקדת על החברים עם הצרכים המיוחדים.

כשרק התחיל בתפקידו הזמין אותי לשיחת עבודה, בחיל ורעדה ביקש שאכניס אותו קצת בסוד הדברים. אני כבר הייתי ותיקה בתפקיד ולא הייתי רגילה שמישהו יפלוש וינסה להוציא ממני פרטים כה אישיים. אך עמיחי מבקש בשיא העדינות: פנינה ספרי קצת על תפקידך, רק מה שלדעתך אפשרי.

מאז ועד סיום תפקידו היינו נפגשים פעם בחודש במשרדו, מעלים בעיות, לבטים, דנים בתקציב, בבקשות בריאות ועוד. לאחר שנים בתפקיד הרגשתי שיש לי אל מי לפנות ובמי להיעזר, תמיד במאור פנים, בחיוך, כשהוא מכיר בחשיבות הנושא.

כשביקשתיו פעם שיקבע זמן מיוחד לחברים אלה, שיידעו שגם הם יכולים להגיע אליו, הוא ענה לי בצחוק הרועם: פנינה, את אפילו לא מבינה כמה הם מרגישים בנוח לפנות אלי ולקבוע פגישה. חייכתי לעצמי ושמתתי שזה כך.

עמיחי היה איש של אנשים, הסתובב בעולם, היה בקשר עם יהודים באמריקה, מבוגרים וצעירים, אך מי שנגעו לליבו במיוחד אלה אותם חברים הזקוקים לעזרה, לתשומת לב, למגע אנושי ואהבה.

לסיום עבודתי בכר"ח

כתב: עמיחי ירחי, 2010

[- -] במהלך תקופת עבודה כה ממושכת ובמגע היום-יומי עם מצוקות החברים, שגיתי לא אחת. אני יודע שהיו חברים שנפגעו מדברים שאמרתי ועשיתי. על כל אלה אני מתנצל ומבקש את סליחתם. זה גם הזמן לאחל לבית-השיטה שיבואו עלינו שנים של ברכה, של צמיחה חברתית ותרבותית, שנדע לפתוח את ליבנו לאחרים, ושנהיה שותפים פעילים בעיצוב הסביבה בה אנחנו חיים.

עם עמיחי בצוות ערב הזיכרון

כתבה: חמדה שפר

בין יתר התפקידים והמשימות החברתיות שעמיחי עמס על כתפיו, הייתה אחת מקודשת ורגישה במיוחד: הכנת "ערב הזיכרון לחללי מערכות ישראל ונפגעי פעולות האיבה".

במשך כשבע שנים ריכז עמיחי, שהוא עצמו בן למשפחת השכול, את "צוות ערב הזיכרון". עמיחי ידע היטב, שאת הערב הזה לא ניתן לבצע ללא שיתוף פעולה ואינטראקציה עם אחרים. "עבודת הצוות" הייתה קו מנחה בהובלתו את העשייה של אחד מהערכים המכוננים בחינוך, בידועו למצות את מיטב הפוטנציאל הצוותי. בניהול הישיבות היה קשוב למגוון הדעות והרעיונות שעלו, אותם השכיל לשזור ולשבץ בתוך המסגרת שהוגדרה מראש.

פתיחות מחשבתית לצד תבונה ואחריות רבה, זה מה שאפיין את דרך עבודתו, דבר שאיפשר אווירה טובה של התחשבות ושיתוף פעולה. עמיחי לא נהג להתבצר בעמדתו האישית, תמיד חיפש דרך לשלב ברגישות ובזהירות רעיונות ודגשים נוספים, אחרים.

בתהליך הכנת ערב הזיכרון מתקיימים, מטבע הדברים, מגעים ומפגשים רבים עם בני המשפחות שאיבדו את יקיריהם. אני זוכרת את הניצוץ בעיניו של עמיחי, כשהיה מספר על מפגש שהיה לו עם בן למשפחה שכולה. הרגשתי איך ליבו מתרחב לשמע סיפורי הזיכרון, שבחלקם היו גם סיפורי נוף ילדותו. לא פעם היה שוכח את המטרה המשותפת שלשמה התכנסנו, וצולל אל אותם ימים, תוך שהוא סוחף אתו את חגי בן גוריון.

השניים נדמו בעיני כשני נערים המשוטטים בגעגוע במחוזות נערוּתם, מפזרים רוח חיים בזכרונות נשכחים. לומר את האמת, לא היה קל להחזיר את עמיחי מההתרפקות על העבר, אל הכאן ועכשיו, אבל נדמה לי שדווקא הרגעים האלה, שמטבעם פורטים על נימי הנפש האינטימיים ביותר, שנותנים דרור ומזור לרוח האדם, הם אלה שסייעו לנו כצוות מאוחד, ולעמיחי בפרט, לעצב את פניו של ערב הזיכרון ולהעניק לו משמעות של המשכיות, כל שנה מחדש.

מרותקים לסיפוריו על העמק מימי קדם ועד היום

כתב: בנימין יוגב, בוג'ה, בית העמק

עמיחי ירחי לא היה חבר פורמלי בצוות מכון החגים ברוב הזמן, אך אני קובע שרוחו ועשייתו הפכו אותו לדמות חשובה ביותר במכון עוד מימי אריה בן גוריון. בראש ובראשונה היה המדריך לידיעת הארץ יחד עם עזריה אלון לקבוצות שבאו למכון. כאשר היה עומד במצפה יוס, מספר את סיפורי התנ"ך ומשלב את הסיפורים בהיסטוריה של ימינו, הירגשת שאתה חי את סיפורי המקום. היה מפגיש סיפורי ראשונים ואקטואליה עם דבורה הנביאה, גדעון השופט, שאול המלך, דוד ויהונתן וכמובן בעלת האוב. היה מפעיל את הטייפ הקטן ומשמיע שירים הקשורים למקום ולאנשים.

זכורות לי הקבוצות הרבות שהדריך בחדר הזיכרון של בית השיטה. היינו יושבים מרותקים לסיפוריו המרגשים על חברי בית השיטה ממקומי הקיבוץ, ועד הנופלים במלחמות ישראל. מדבר היה בלשון רבים ולא היה מזכיר את אביו שנפל במלחמת סיני.

לקבוצות שביקשו לשמוע על קיבוץ בית השיטה היה מספר בגילוי לב על השינויים שהקיבוץ עובר.

לאחר שעבר קורס מורי דרך הפך למדריך לקבוצות רבות שהגיעו למכון. הפגין ידע עצום במקורות. קשור היה בעיקר לגלבוץ ולעמקים לשם יצאו הקבוצות בדרך כלל. באישיותו, בחוש ההומור המלווה ברצינות, ביושרו הבלתי מתפשר ובידע שהביא עימו היה עמיחי דמות ייחודית הן בבית השיטה והן במכון החגים.

על פעילותו של עמיחי בעמותת 'צועדים יחד'

כתב: יעקב יוניש

עמיחי היה מראשוני המצטרפים לתנועת "צועדים יחד לעתיד משותף", והיה מעורב בהיבטים הערכיים של התנועה, בעיקר בדקדוקי הניסוח של "האמנה החברתית" שלנו. היה בין המתעקשים על הניסוח המרכזי באמנה של **מדינה יהודית ודמוקרטית**, וממובילי התוספת ל"אמנה" שבה אנו עוסקים עכשיו: **מדינה יהודית, דמוקרטית, ולכל אזרחיה**. תוספת זו, היה אומר, תוכל לעזור לערבי שרוצה לחיות אתנו להרגיש שייך. בשנה האחרונה מאוד התקרבנו. כמעט מדי שבוע היינו נפגשים לשיחה בנושאים שעומדים לדיון במוסדות התנועה ובנושאים שקשורים לחיים המשותפים של יהודים וערבים במדינת ישראל. עמיחי היה חבר "הועד המנהל" וחבר "הנהלת הפעילים". למדתי להכיר ולהוקיר אדם רגיש, נבון, עם ניסיון חברתי וציבורי רחב. שילוב מעניין של איש מחשבה, דיבור ומעש. אדם עם אחריות עמוקה, שהמרחק בין אומר ועושה כמעט לא קיים. הכול נעשה בשקט, בחיוך מבוש וביסודיות. לאחרונה סיכמנו שהוא ייקח על עצמו לרכז את "חוגי השיח" ובניית קבוצת מנחים מובילה. את הפגישה הראשונה של הצוות נאלץ להפסיד, מכיוון שנשאר עם נכדתו החולה בבית החולים. מאז, לוח הזמנים שלו ופעילותו נקבעו על פי ביקוריו אצל הנכדה. בדרכי לשדה התעופה, כשעמיחי בבית החולים, שוחחנו בטלפון, הוא הספיק לומר לי שיש לנו על מה לשוחח, וסיים בכך שאין לו כוח להמשיך בשיחה. "אני עייף", אמר. ומכאן הכול קרה במהירות, ובעודנו באנגליה קיבלנו את ההודעה המרה על מותו.

מחשבות ורשימות של צמחי

לא שרתי לך ארצי,
ולא פארתי שמך
בעלילות גבורה
בשלל קרבות.
רק עץ ידי נטעו
חופי ירדן שוקטים,
רק שביל כבשו רגלי
על פני שדות.

רחל

איך נאזן את התמונה הדמוגרפית

דברים באסיפה השנתית, יום כיפור תשמ"ו

[- -]

אני משוכנע, שגוף כבית-השיטה, ללא עירוי-דם וריענון בלתי פוסק, סופו להתנוון. החברה הקיבוצית ובית-השיטה אינן שונות בנידון זה מכל גוף אחר. להערכתי, יוזמות חדשות וערכים חדשים יבואו מן החוץ. בתחומים רבים חברת בית השיטה זקוקה כאוויר לנשימה לריענון, שינוי וצמיחה. ידוע באנטרופולוגיה ששבטים החיים בתוך עצמם, ונישאים אחד לשני, מתנוונים. הריענון והצמיחה הם תוצאה של מיזוג הישן בחדש. אנחנו יותר מדי סגורים בתוכנו, איננו מתרעננים, אנחנו חשדנים מדי כלפי אנשים חדשים, שמא יביאו לתוכנו דברים שלא הורגלנו בהם. אם הבנים עוזבים ובמקומם באים אחרים, אני לפחות ארגיש פחות חשש, וגם התמונה הדמוגרפית תתאזן.

במה אנחנו דומים להורינו

דברים באזכרה להורים, נובמבר 2004

אבא ואמא נפגשו בסדום ב-1936 וחיו יחד כזוג בדיוק 20 שנה, עד נפילתו של אבא במערכת קדש. אנחנו הילדים, שבגרנו מאז, חיינו יותר שנים ללא הזוגיות שלהם מאשר אתם יחד. כשאני מסתכל על כל אחד מאתנו, נורית, אנוכי, חנה ושושי, אני מנסה לבחון האם ובמה השפיעו הורינו, ביחד ולחוד, על כל אחד מאתנו, ואני מוצא לא מעט מהם במעשים ובערכים שלנו. כך למשל אני מוצא בכל אחד מאתנו את אהבתם לארץ ואת הסקרנות להכיר ולטייל בחבלי הארץ השונים. (אצל כולנו הטיול המיתולוגי מסביב לים המלח ב-1936, שלא היה לו אח ורע מאז ועד היום, הפך לאירוע מכונן בזהותנו). האהבה לגינה המטופחת שהיתה חלק מזהותם של אבא ואמא עברה לכולנו (פרט לי, אולי). השאיפה ליושר, להגינות וצדק היא נר לרגלינו. ההיצמדות לאידיאלים לאומיים ואנושיים, הזיקה לבית ולעמק שלנו, הם המעטפת שצובעת את חיינו כאן. עברו אל כולנו: הידענות, האהבה לספר, והפתיחות לעולם הרחב, שהיו חלק מאישיותה של אמא. הקפדנות ואהבת הסדר (בעיקר אצל אבא), גם הם תו היכר באופיינו. (אני לפחות מודע לכך שתכונה זאת, לטוב או פחות מכך, מובילה את התנהגותי). ולבסוף, הדוגמה האישית והצניעות שהובילו את אבא ואמא במעשיהם. אבא ואמא כבר אינם איתנו, אבל למרבה הפלא אנחנו וילדינו זו המורשת הראויה ביותר לזכרם.

חשבון נפש: הפחדים והשנאה "ניצחו" את התקווה

25 בפברואר 1999

אני כותב את הדף הזה בעקבות ההצבעה על השכונה הקהילתית, לא מפני שהשכונה היא העיקר, אלא בעיקר בגלל שתי תופעות שהשפיעו בצורה לא מבוטלת על דרך ההתנהגות של רבים מאיתנו.

התופעה האחת היא "הפחדים" שהפחידו אותנו, שמא סופנו יבוא עם הקמת השכונה הזאת. משחר היותי חבר (כבר למעלה מ-35 שנים), בכל פעם שצץ חידוש בחיינו היו שציירו לנו "שדים על הקיר", ולא זכור לי שאי-פעם השמיים נפלו עלינו. נהפוך הוא, בהדרגה התברר שהשינויים היו במקרים רבים טובים לרוב החברים. הרי זו דרכו של עולם, ששום דבר לא עומד במקום. אפשר להתרפק על כל הנפלא שהיה בעבר, אבל אין זה מעשי לחזור לשם.

התופעה השנייה, שנוכחותה קשה בשבילי שבעתיים היא עוצמת "השנאה" שמפעפעת בחצר בית-השיטה כלפי אנשים שמנסים להוביל את השינויים. השנאה מופנית לגופם של אנשים ולא לגופם של דברים. חצי תופעה נוספת היא הזילות של האינטליגנציה שלנו, שבאה לביטוי בהודעות/הפחדות שפורסמו בטלמשק סביב השכונה, הודעות שהייתה בהן חצי אמת, או אפילו פחות מזה, וזה גרוע משקר, ובכלל - למקרא המודעות הללו מתעוררת אצלי אסוציאציה של מערכת הבחירות המכתיבה בארץ סגנון שהלוואי ולא היינו עדים לו (לדעתי הטלמשק מיועד להודעות ולא לפרסום של "אמרות שפר" שהן חלק מהמאבק על עתידנו).

אסוציאציה נוספת שמתעוררת אצלי לאור מצבנו החברתי העגום, קשורה גם במדינה ובמצבה. כשאני מתבונן בנעשה בישראל ובבית-השיטה אני חש שמה שמכתיב את האווירה בשני המקרים הוא אותו צירוף קטלני של "הפחדה" ושל "שנאה" יוקדת. צירוף זה יוצר תחושה של התפוררות, הן במדינה והן בבית-השיטה. ואני, לפחות, מרגיש כרגע שהפחדים, התככים והשנאה ששולטים בחיינו כיבו אצלי את התקווה.

אולי אנחנו משולים לאותם "לווייתנים שמסתערים על החוף" (כדברי חיים רמון), ואינם חשים שסופם מחכה להם שם.

בברכה, עמיחי

מקום משפחה עם שולה

1991

בין השפיות לשינה
בין הילדות לזקנה
אומרים שיש עוד תקווה
קוראים לזה אהבה
ומחכים לבואה

ארקדי דוכין

24 שנים של קשר אוהב ומתפתח

כתבה: שולה דיין ירחי

מאז היכרותנו עברו 24 שנים של קשר אוהב ומתפתח, עם המון שיחות, שיתוף ואמון מלא, שהקרין על כל המשפחה. כך התהדקה גם הקרבה בין יונתן ויפעת, ילדיו של עמיחי, לבין ילדי עידן, יונתן וטל. ילדי, שהתייתמו מאב בילדותם, למדו לראות בעמיחי דמות משמעותית ואהובה, בדומה לקשר של ילדיו אלי. כשהפך עמיחי למדריך טיולים מוסמך, הפכו הטיולים וההיכרות העמוקה עם הארץ ותולדותיה לעוד אהבה משותפת שלנו.

לאחרונה החלטנו, שבתום השנה הזאת, כשאצא לפנסיה, נעשה יחד את "טיול חיינו": עמיחי כבר תיכנן לפרטיו את המסע בארצות הברית, קנדה ודרום אמריקה, במקומות שהכיר ואהב, ורצה שנחוות יחד ביקור ארוך בהם. תוכנית נוספת שעבד עליה היא מפגש "ריניון" של בוגרי הכיתה האמריקאית לדורותיהם, שהיה מתוכנן לשנה הקרובה.

המחלה הפתאומית, שפרצה באלימות כזאת, גדעה את כל התכניות. ובאוזני מהדהדות מילות השיר ששנינו אהבנו, בביצוע שלישיית המעפיל:

הו מה רבו געגועי -

מה המה ליבי אל דודי.

הו, מה רבה אהבתי -

לא ישטפו נהרות

את זו האהבה.

בוא אלי, שאהבה נפשי,

בטרם יום יפוח לו, ונסו הצללים...

לפני 24 שנים, בדצמבר '91, התקיים בבית השיטה "ערב רווקים ורווקות". יונת, האחיינית של עמיחי, שאלה אותי: אולי את רוצה לפגוש את הדוד שלי? אפילו לא ידעתי אז איך נוסעים לבית השיטה...

עמיחי חזר באותו ערב מטיול עם הכיתה האמריקאית בירושלים, והזמין אותי לארוחת ערב בחדרו.

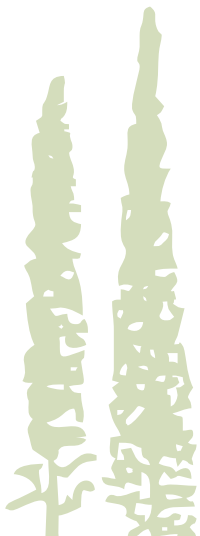
פגשתי עלם חמודות יפה-תואר, איש שיחה מרתק, שפתח לפני עולם.

הייתי אז אלמנה עם שלושה ילדים צעירים, וגרתי בבית בקיבוץ המעפיל - והניצוץ שנידלק באותו ערב הפך לאהבת חיינו.

מראשיתו התבסס הקשר בינינו על נסיעות ומפגשים בשני הקיבוצים. ובהדרגה התהדק הקשר גם עם שתי המשפחות. לאט לאט התרחב והעמיק הקשר, כל אחד נחשף אל עולמו ואל תחומי העניין של השני, אך ידע גם לתת מרחב לזולתו. ולמרות השוני בינינו, הלכה האהבה וגדלה.

כעבור עשר שנים של יחד יציב וצומח, הציע לי עמיחי למסד את הקשר - מתוך רצונו להעלות את רמת המחויבות ההדדית, וגם לתת לאהבתנו ולבית המשותף שלנו גושפנקה חוקית. החתונה השמחה שלנו התקיימה במועדון המעפיל בקיץ 2001, עם השירה של שלישית המעפיל ששנינו כה אוהבים.

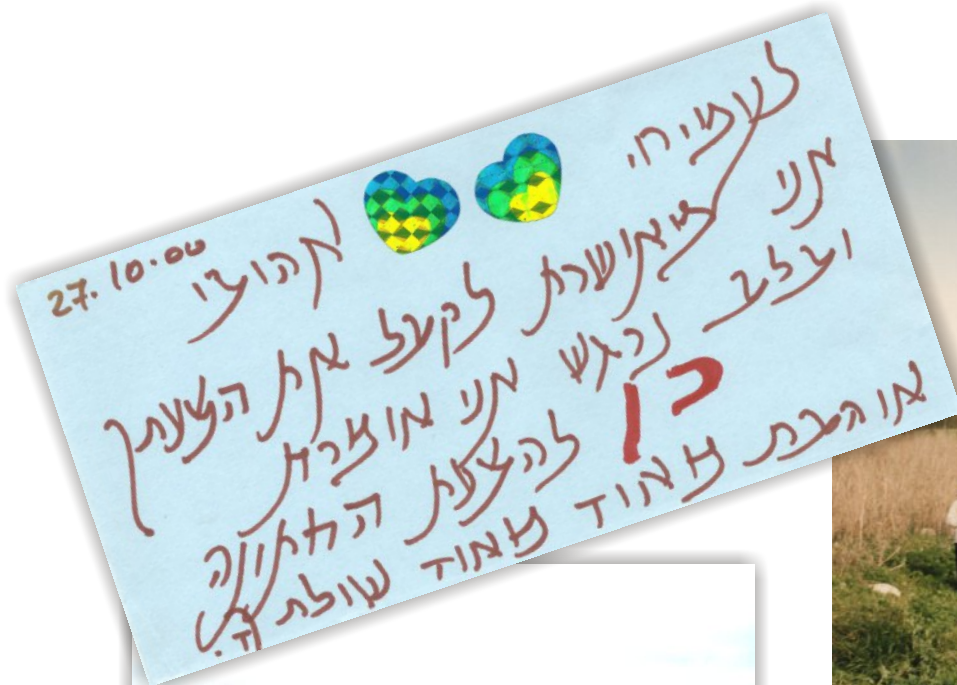
כל אחד מאיתנו היה ועודנו קשור ומחובר מאוד לקיבוץ ולחברתו, וגם נשא בתפקידים מרכזיים, שהבולט בהם היה הכיתה האמריקאית, "פרויקט חייו" של עמיחי. ועם זאת, עלה בידינו לפתח דגם של חיי נישואים נפלאים, להם קראנו "נישואים-נוסעים"...

עמיחי פורח בזוגיות חדשה

כתב: יוני שילה, נען

היכרנו את שולה והוקסמנו, היה כיף לראות את הזוגיות הזו משגשגת ופורחת עם המון אהבה וכיף. עמיחי פרח והמריא והפליג למחזזות שונים וחדשים, יותר לעצמו ופחות לפעילויות ציבוריות. כל חייו חיפש ופעל למען אחרים, את השנים האחרונות שמר לעצמו, מגשים חלומות ונהנה מהמשפחתיות והמשפחה.

אז למה אנחנו מתחתנים?

קרא עמיחי במסיבת הנישואים עם שולה, יוני 2001

במשך זמן רב קינאו בי חברי כששמעו על ההסדר שקיים ביני לבין שולה:
שולה גרה בהמעפיל ואני בבית-השיטה. אין בינינו שום הסכם מחייב. רוצים - נפגשים, לא רוצים, לא נפגשים. ביחוד
קינאו בי הנישואים!
ואני, "כמובן", שמחתי להיות מושא לקנאתם, ומעבר לכך, פשוט נהניתי מהסידור הזה. היה אמנם לא קל לנסוע כל
פעם, ולקום מוקדם בבוקר בהמעפיל כדי לחזור בזמן לעבודה בבית-השיטה, אך בגדול לשולה ולי לא נראתה שום סיבה
מיוחדת לשנות את המצב.
אז אם זה היה כל כך טוב, מה קרה שפתאום אנחנו הופכים את הקערה על פיה?
ובכן, לפני כחצי שנה, ברגע של השראה, (או אולי חולשת הדעת, שהולכת בדרך כלל יד ביד עם האהבה), הצעתי לשולה
שנתחתן.

קבענו את המועד המתאים, והתחלנו לספר זאת למכרינו.
ואז... כששמעו חברינו על התכנית, החלו לתהות איך קרה, שלמרות שהמצב הקודם היה כמעט כולו טוב, פתאום
התהפכו היוצרות. מיד החלו להגיע התגובות, ואלה חזרו על עצמן כמעט מילה במילה. כך למשל, כשנפגשתי עם עורכת
הדין של בית-השיטה כדי ללמוד ממנה על ההיבטים המשפטיים הכרוכים בחתונה, היא החלה את השיחה ואמרה:
"אפשר לשאול אותך שאלה אישית?" (אני כבר ידעתי מה היא עומדת לשאול ועניתי בחיוב). "למה אתם מתחתנים?"
שאלה. עניתי מה שעניתי והמשכנו בשיחה. או, כשבאתי למעצבת של ההזמנה לחתונה, אם צעירה שהתחתנה לפני זמן
לא רב, אמרה היא: "מה קרה לכם שאתם מתחתנים, השתגעתם?!" ואז אחרי שהורמו עוד ועוד גבות, מיד באה השאלה
הבאה: "או-קיי, החלטתם להתחתן, אז מי עובר אל מי?" גם כאן התשובה שלנו לא לגמרי הלמה את הציפיות של
השואלים. "בשלב זה אף אחד לא עובר אל השני", ענינו. "אני נשאר בבית השיטה ושולה בהמעפיל". פה כבר הסתבכנו
כהוגן, כי עכשיו שמענו את אימרת המחץ: "אז למה אתם מתחתנים, אם הכל נשאר כמו קודם?"
כששולה ואני סיפרנו אחד לשנייה על התגובות הללו, שאלנו את עצמנו: אולי צודקים כל הספקנים, ועדיין לא מאוחר
לסגת?!

למרות זאת סיכמנו שאנחנו ממשיכים בשלנו, ו"שימותו הספקנים והקנאים". וכעת מגיעה לכם התשובה לשאלה
שרבים מכם שאלתם: "אז למה אנחנו מתחתנים?" והתשובה פשוטה ובנאלית - אנחנו כבר הרבה שנים יחד, ואוהבים
אחת את השני, והרגשנו שהגיע הזמן להיות שותפים מלאים בחיינו, זה כל הסיפור.

יום א'
23.2.14

שלומי היקר,

מאד אהבתי את כל מה שאת חשה
עבורי, את כל ד"ה מקסימה, סודם
אך ודואלם, ולא הייתי קליל באל
אמר אחרת, שמתי אהבתי.

אלבק ...

דפוס ברי
www.beeriprint.co.il

מברכת על כל יום שאני איתך

שולה דיין ירחי, 10 באוקטובר 2015

ביום ההולדת ה-70 של עמיחי שנחוג עם המשפחה והחברים במועדון קיבוץ המעפיל ב-29.6.2013 בירכתי אותו:

לא דברי מליצה תאהב ולא מילים גבוהות. את הפשטות של החיים תחפש בכל דרכיך. ולכן אומר תודה שמצאתי אותך, לחיות איתך את חיי. לבנות משפחה אוהבת - מורחבת שמורכבת משלך ושלי ושלנו, ואת ה-"שלנו" אנחנו מטפחים ונהנים מהילדים ומהנכדים. נהנים גם מהטוב והטעם שבנאמנות, כנות קרבה וידידות עמוקה, מכך שמתאפשר לכל אחד להיות במרחב האישי פרטי משלו, שלך בבית השיטה ושלי בהמעפיל, וביחד, כשבכל פעם מחדש המפגש אינו מובן מאליו. טעם החיים אותו גילית דווקא עם הגיל, שאפשר ליהנות מקטנות היומיום, כמו צעידה בשדות, עבודה בגינה, צפייה בטלוויזיה, קריאת ספרים וטיולים שהם גם אהבתך וגם המקצוע שלך, להיות עם המשפחה, לשחק עם הנכדים. ואין צורך להיות ב-"צריך להספיק", אפשר להירגע וליהנות ממה שמביא כל יום.

ביום הולדתך האחרון שחגגנו ב-20 יולי 2015 כתבתי לך בין הברכות שבירכתי אותך, איש אהוב שלי, ברכה על האהבה המשותפת שלנו, ברכה על כל יום שאני איתך, ברכה על הידיעה שיש אדם כמוך שאוהב אותי ומרעיף ומשתף ומתרגש. ששמח בי ואני בכ ושנחנו מזכירים זאת כמעט מדי יום. איחלתי בריאות לזוהר שלנו האהובה.

ועכשיו לפתע פתאום - הפרידה שכה קשה לי. אני פונה אליך ומספרת לך:

בכל שבוע נפרדנו, זה היה חלק מחיינו - ושוב נפגשנו! בימי שישי ובאמצע השבוע היית עם התיק על הכתף, אווז בשתי ידיך בבגדים לכביסה וצועד בשביל המוביל לביתנו בהמעפיל. בימי שישי היית חוזרת מהעבודה, אתה כבר יושב על הכורסא או במרפסת, קורא את עיתון "הארץ" או מנמנם ומחכה לי. אני מביאה חלה טרייה מהגן, מכינה ארוחת צהריים קלה, יושבים ומשוחחים, נפגשים ונהנים מהיחד השקט של סוף השבוע. ועתה יום שישי, ומכה הגעגוע כפצע פתוח. הפעם הפרידה לתמיד...

עד סוף העולם

שולה דיין ירחי

קמתי היום ליום של געגוע אליך אהובי עמיחי.
קמתי היום ליום של שמש ושמים ורוח נעימה.
קמתי היום ליום של צעידה בשבילי השדות המשתנים.
קמתי היום ליום של עבודה בגינה ובבית.
קמתי היום ליום שהרגשתי שאני מוכנה ללכת עד סוף
העולם כדי לפגוש אותך.
ושאלתי את עצמי, היכן זה סוף העולם? כשהיינו ילדים
היינו אומרים ל"הונולולו", והיום אנחנו יודעים שאפשר
להגיע באמת להונולולו - אז זה לא סוף העולם...
הורינו היו אומרים ל"בויבריק" (ביידיש) אז אולי האין
מקום הזה הוא המקום שאליו אוכל עכשיו להגיע.
ומה יש ב"בויבריק"?
העולם שאני בורא יום יום ורגע רגע עם עצמי.
העולם שנמצא בשינוי - וביש - ובאין.
העולם שניפתח וניסגר.
העולם של מוכר ושל סתום
העולם שמה שנמצא בכל אחד מעולמות אלו
הוא הגעגוע.

יום הולדת 73 לעמיחי - כשנה בלי עמיחי

שולה דיין ירחי, 28 ביולי 2016

זה היה לפני שנה. חגגנו לך יום הולדת, עוד יום הולדת.
היית יותר מרוכך, לא התנגדת באמירות כגון "לא צריך",
"במשפחת דיין יום הולדת זה נורא חשוב".
ידענו כבר שהמתכונת היא קטנה, במסגרת ארוחת ליל
שבת.
אתה היית יותר שקט ומפויס, אוהב ומקבל את האהבה
סביבך.
הלב היה דואב על זוהרי הקטנה. כאב הלב עליה ועל
יונתן, הדס והילדים והיד קצרה מהושיע.
בתום הארוחה היתה עוגת שוקולד שכה אהבת ונרות.
הרבה שוקולדים ומתנות והאוירה היתה נעימה ונינוחה.
אלו הרגעים הזכורים לי מערב זה שאחריו הגיעו רגעים
אחרים שלא יכולנו אפילו לדמיין.

אין יום שאין לי שיחות איתך.
אין יום שאיננו מדברים עליך.
נוכחותך נמצאת בכל,
חסרונך כה גדול לכולנו, גם לקטנטנים.

לשירת איתו

אין לי ארץ אחרת
גם אם אדמתי בוערת
רק מילה בעברית חודרת
אל עורקי, אל נשמתי
בגוף כואב, בלב רעב
כאן הוא ביטי

לא אשתוק, כי ארצי
שינתה את פניה
לא אוותר לה,
אזכיר לה,
ואשיר כאן באוזניה
עד שתפקח את עיניה

אהוד מנור

מדריך ומורה דרך, בקי, מעניין ומרגש

שרה ועמוס מר חיים, ירושלים | נעמי ואיתן בנצור, תל אביב
דניאלה ובנימין (בוג'ה) יוגב, בית העמק

במסגרת טיול בהדרכת עמיחי, סיירנו יום שלם באתרים רבים בעמק יזרעאל ובגלבוע, וחשנו שבהסבריו משוקע ידע רב ומקיף, יחד עם הרבה חום והזדהות עם הנושא. התרשמנו שבהיותו יליד בית השיטה, עמיחי קשור בכל נימי נפשו לארץ הזאת ולעמק. שמענו רבות וחשנו את סיפורי התנ"ך על דבורה ויעל, גדעון ומעין חרוד ושאל הנופל על חרבו בגלבוע. הודות לתיאורים החיים של עמיחי מאה שנות ציונות כמו קמו לנגד עינינו, מלחמת השחרור והקרבות הקשים בגלבוע, ריבוי צורות ההתיישבות בעמק: קיבוץ, קבוצה, מושבי עובדים בתענ"כים, כפרים ערבים, ערים ועיירות, ועד העמק המשגשג עם כל קשיי ההתיישבות בתחילת הדרך. עמיחי הטעים אותנו מהעבר, ההווה והעתיד, כולל השלום עם ירדן. בתום הסיור כולנו החמאנו לו על ההכרות המיוחדת והמעמיקה עם חבל הארץ הזה.

לטייל עם עמיחי

כתבה: רחל כרמי

זכורים לי הטיולים שעמיחי אירגן לחברי בית השיטה והמעפיל, וכמה נהנינו מההסברים שלו ומהדרך שלו להוביל את הטיול. עמיחי לקח אותנו למקומות מיוחדים שרק יודעי דבר הכירו אותם, וידענו שאילולא הוא, לא היינו מגיעים למקומות האלה בכוחות עצמנו.

על טיולי השכבה הבוגרת עם עמיחי

כתב: יעקב שולמי

היכרותי עם עמיחי החלה כאשר הייתי מפקד טיולי השכבה הבוגרת.

כזכור, הטיולים הללו היו טיולי מדבר שחולקו לשלוש שנים. בכל שנה היינו מטיילים לאזור אחר במדבר: למדבר

יהודה, למכתשים ולאלית. בטיולים אלו השתתפו כ-250 עד 300 חניכים מכמה בתי ספר.

[- -]

זכורים לי במיוחד ערבי השירה שהיינו מתעקשים להרים ערב סביב המדורה. אנו המבוגרים היינו מביאים בקבוקי מים מינרלים שהיינו ממלאים בוודקה תוצרת עצמית כדי שהילדים יחשבו שאנו לוגמים מים. השירה הייתה נמשכת עד השעות הקטנות.

עמיחי כידוע היה שתיין קטן ולגימה אחת הספיקה להטיס אותו למעלה. הוא היה שר בקולי קולות וצוחק את צחוקו המפורסם כאילו הוא אחד הנערים.

הילדים שהכירו אותו כמחנך היו מסתודדים בינם לבינם בראותם דמות שונה לחלוטין. זו הייתה חוויה לראות אותו כך. מאיש רציני ומחנך לאחד שהיין עלה לראשו.

אני זוכר טיול אחד שעמיחי לא חדל ללגום. שרנו במשך שעות והשמחה הייתה גדולה. באיזה שהוא שלב נפל הבחור ונאלצנו להוביל אותו לאוהל. אלה היו חוויות שלא נשכח.

עם עמיחי לאורך שבילים לא מתוירים

כתב: ד"ר אבן בלין

אספר על החבר שלי עמיחי ועל הידידות המיוחדת שנרקמה בינינו. כחודש לפני שעמיחי נפטר הוא בא, בפעם האחרונה, לפתיחת תערוכה שלי. במשך השנים עמיחי לא פספס אף פתיחה של תערוכה שלי. וגם אם תחום האמנות לא היה תחום שעמיחי התמצא בו, הוא התרשם, התעניין ורצה לדעת עוד. עמיחי היה אחד האנשים היותר סקרנים שפגשתי. החברות בינינו החלה לפני כמה שנים, כאשר הסכים להיות אחראי לטיולים של צעירים אמריקנים שסבלו מהתמכרות לסמים ואלכוהול וכן מבעיות נפשיות שונות. היו אלה מטופלים שלי שטופלו על ידי במרכז גמילה שהוקם במרכז הארץ.

הייתי מביא אותם לארץ למשך שלושה או ארבעה חודשים והם היו שוהים במרכז לצרכי טיפול וגמילה. הרעיון היה שהייתי בישראל, בקרבת האנשים והנופים של הארץ, יעודדו תהליך של הבראה, שלא התאפשר בארץ מוצאם. רבים מהם איבדו את דרכם. ארץ ישראל תעניק לנפש המיוסרת של כל אחד מהם מעין מצפן חדש. עמיחי מיד הסכים להצטרף לניסוי החברתי שלנו, ומהר מאוד הפך לחלק מתהליך ההבראה. המצפן שלו החל להוביל את הנפשות הדואבות הללו בכיוון חדש. עמיחי נענה לאתגר ללמוד טופוגרפיה חדשה של חבל ארץ שלא הכיר, הטופוגרפיה של הנפש הסובלת.

הוא התרומם לאתגר והוביל קדימה. הידע שלו בכל הקשור לארץ ישראל הוא עצום ורחב. ועכשיו היה עליו ללמוד להתנהל במרחב חדש, לא מוכר. האתגר היה לשלב איכשהו בין שני חבלי ארץ באופן כזה שאחד ירפא את השני. ועמיחי נכנס לזה בלי שום היסוסים. הוא אמר לי שזו אחת ההרפתקאות היותר מדהימות מאלה שלקח בהן חלק. והוא התמסר להרפתקה הזו במלוא המסירות, ברצינות ותשומת לב לכל פרט.

כל טיול שערך בהצלחה כה רבה בעבר, הפך להרפתקה מסוג חדש בגלל השותפים החדשים שלו. לאחר כל טיול עמיחי היה מדווח לי בפרטי פרטים לגבי מהלך הטיול, לגבי אירועים קטנים וגדולים, כמו מדען החוקר תופעה חדשה. לא פעם תהה אם התמודד נכון עם סיטואציה מסוימת, אם הגיב נכון למטופל, ואז היה מבקש שאנחה אותו. תמיד שאל לדעתי וביקש את עצתי באשר לפתרונות חלופיים לסיטואציה.

עמיחי היה שותף מדהים שליווה גם אותי וגם את מטופלי לאורך שבילים לא מתוירים. הוא יחסר לי, הוא יחסר לכולנו.

ליום השלושים

כתבה: חנה סקל

התמצא בגיאוגרפיה, גיאולוגיה, ארכיאולוגיה והיסטוריה, ההסברים שלו היו תמיד רחבים ומעמיקים. בכל טיול שהצטרפתי הרגשתי שזכיתי.

ליום הולדת שישים ביקשתי שיכין טיול למשפחה שלי, כולל האחים שלנו ובני זוגם. בטיול ביקרנו באתר של "אום אל קנאטיר" ברמת הגולן. ההסברים של עמיחי היו כרגיל מרתקים ומרגשים. כמה שנים אחרי, עמיחי סיפר לי בהתרגשות שמשחזרים את בית הכנסת באום אל קנאטיר. עם מנופים גדולים הרימו את העמודים, הקירות והקשתות שנפלו. הוא הצליח להיכנס לשם למרות שהאתר היה סגור למבקרים בגלל השיפוץ. הוא אמר לי: "חנה, אנחנו חייבים לנסוע לשם יחד. זה מקום מדהים."

ניסינו לבדוק תאריך שיהיה לקראת סיום עונת החפירות. עמיחי רצה שניפגש עם האחראי על החפירה והשחזור. לצערי זה לא הסתייע.

טיילתי עם עמיחי במשך השנים בעשרות טיולים. מאילת ועד דן כולל רמת הגולן. בכל הטיולים הייתה לי חוויה של למידה והתרגשות מהמפגש עם חלקי ארץ בלתי מוכרים.

כשחזרנו למקומות מוכרים עמיחי הוסיף על הידע שהיה לנו כך שתמיד היה מעניין וחוויתי.

אני רוצה לספר על טיול קטן בעל אופי שונה. בחורף האחרון עמיחי סיפר לי שבשבת הוא טייל עם שולה בשמורה של רמת הנדיב והם ראו שם משטחי צבעונים. "דבר כזה לא ראיתי אף פעם", אמר. "חנה, את חייבת לנסוע לשם". אמרתי: "עם מי בדיוק אני אסע. אני לא אשוטט שם לבד בשטח. אולי יהיה אפשר לנסוע עם שי,

כשהעגורים רק התחילו להופיע בשמי העמק בדרכם דרומה, עמיחי ואני היינו מטלפנים אחד לשני בהתרגשות כשלהקת עגורים עברה מעל בית השיטה. אם לא יצא לנו לטלפן, היינו בודקים בערב אחד עם השני אם הוא שמע וראה את העגורים, והיינו מחליפים חוויות.

בהליכות בבוקר או אחרי הצהריים אהבנו לדבר על נושאים שונים: משפחה, בית השיטה, ארץ ישראל והעולם. בדרך כלל לא היו לנו ויכוחים. כמעט תמיד הגישה שלנו הייתה זהה והסכמנו אחד עם השני.

בהליכות המשותפות שלנו עמיחי היה מספר על ספרים שהוא קרא שמאוד הרשימו אותו. בדרך כלל היו אלה ספרי ביוגרפיות כמו על איינשטיין, או על הילדים המפונים מגוש עציון במלחמת העצמאות ואחרים. הדרך שבה סיפר על הספרים תמיד עוררה בי את הרצון לקרוא אותם. דרך העיניים של עמיחי הם נשמעו מאוד מעניינים. בפועל קראתי רק ספר אחד, של מיכה רגב: "שיכרון הגאולה". עמיחי כל כך התרשם מהספר שהחליט להיפגש עם מיכה רגב. הוא הזמין אותי להצטרף אליו ואל שולה לפגישה עם מיכה. הפגישה בביתו של מיכה בגליל הייתה מרתקת. ביקשנו שיבוא להיפגש עם החברים בבית השיטה. הוא נענה ברצון והגיע באחת השבתות. המפגש היה מאוד מעניין ומעורר.

הטיולים עם עמיחי היו חוויה רב תחומית. לקראת כל טיול הוא היה חוזר ולומד מחדש את החומר הקשור לטיול, כולל מידע חדש שהגיע לידי. מכיוון שהוא

אולי איתך". עמיחי לא היסס. קבענו לעוד יומיים, הזמנו את שי ואת שושי ומשה. הטבע היה במלוא יופיו. היה יום חורף שמישי ואנחנו טיילנו בכרמל היפה בין עשרות צבעונים בשיא פריחתם. ביניהם דגניות כחולות, פשתה ורודה, נוריות ועוד. היינו מלאי התרגשות והודינו לעמיחי על היוזמה והספונטניות בארגון הטיול הקטן. באביב האחרון עמיחי אמר לי: "חנה, את מוכרחה לראות את הפרגים ליד הבית שלי. זה משהו יוצא מן הכלל." מכיוון שהתמהמהתי, אחרי כמה ימים הוא אמר שוב: "חנה, את חייבת לראות את הפרגים ליד הבית שלי. השנה אמרתי לעזר שלא ירסס את קטע המדרון שמעל השביל וגם עישבתי בין הפרגים כדי להקל על צמיחתם. הם מדהימים." כמובן שהלכתי לראות את הפרגים והמראה היה מרהיב. במדרון הקטן שמעל השביל היו אין ספור פרגים מאוד צפופים ומאוד גבוהים. ים קטן של אדום.

על חוויית הטיול עם עמיחי

כתבה: רותי סטרול, המעפיל

קבוצת המטיילים "בית-השיטה-המעפיל" נוצרה לפני כ-14 שנים בהשראת הקשר הזוגי של שולה ועמיחי, כאשר עמיחי עשה הסבה מהוראה להדרכת טיולים. לקבוצה זו נוספו בני-משפחה וחברים של חברים. עמיחי מדריך ושולה עוזרת במלאכת הארגון אחרי שערכו טיולי הכנה במשך הקיץ. מדי שנה קיבלנו תכנית גמישה, שילוב של מראות טבע ונוף, ביקורים ביישובים שונים, מפגשים עם אוכלוסיות וקהילות שונות ועם אנשים מיוחדים וסיפוריהם. לרוב היו אלה מקומות שבהם אף פעם לא ביקרתי. לעמיחי היה כושר ניתוח ויכולת אינטלקטואלית. תמיד היו לו בתרמיל ספר ודפים, והוא אהב לשלב בטיול קטעי קריאה רלוונטיים, וכשתיאר אירועים היסטוריים הוא הציג אותם בפרספקטיבה למציאות חיינו היום. וכך יצאנו נשכרים, עם ערך מוסף. זכור לי הטיול ליודפת וציפורי בו התוודענו לתגליות חדשות מתחום הארכיאולוגיה, שם עמיחי האיר לנו את ההתנהלות של שני היישובים הקדומים הללו מול כובשים והתוצאות השונות, כתוצאה מהשקפת עולם ואסטרטגיה שונה שקבעה את גורלן. עמיחי התרגש והזדהה עם הגישה שקיצוניות עלולה להביא לחורבן לעומת גישת ההידברות והפשרה.

ביקור מרתק היה לנו בכפר כמא הצ'רקסי, במפגש עם ההיסטוריה ועם ההווה, ודרך החיים של עדה מיוחדת זו. הטיול לגליל המערבי הוקדש ל"ליל הגשרים". בקיבוץ מצובה שמענו סיפור שהיה בלתי מפוענח במשך שנים רבות. בהמשך, התארחנו בבית העמק אצל בוג'ה, ידידו של עמיחי, שהראה לנו את בית הכנסת הקיבוצי המיוחד במקום. בטיול לדרומה של הארץ הגענו לאתר הפסולת בדודאים עם קינוח אסתטי בגן הפסלים בחצרים. עמיחי שילב בטיול אחד נושאים שונים, ולא פעם צירף להדרכה מומחים בתחומם. כך זכינו לסייר עם ד"ר שאול אריאלי, המתמחה בקונפליקט המתמשך, סביב גדר ההפרדה בירושלים. שמתי לב שעמיחי התאים את הטיולים לקבוצה שלנו, אנשים שהכושר שלהם כבר לא בשיאו. עמיחי עצמו הוביל את הטיול כמי שאין לו גיל. ראוי לקנאה. זיכרונות אלה של קשרי חברות משפחתיים עם שולה ועמיחי, יישארו כמתנות לתמיד.

טיולים וחוויות

יוני שילה, נען

שדה כלי צור בעמק ציפורי, תל גזר, פארק רעננה, הנגב המערבי, ההרודיון ועוד ועוד...
טיילנו ואנחנו מטיילים בשניים עד הזמן האחרון. זה תמיד מפגש של שיחה, של שיתוף.
נפגשים ומתחילים לדבר כאילו לא הפסקנו מאז הפגישה האחרונה. יש בשיחה הזו הרבה אינטימיות וגילוי לב.
מתייעצים על כל דבר, מחליפים חוויות על נוף, על נפש ומה שביניהם.

כתבתי לך ביום הולדתך ה-70 לפני כשנתיים:

"הגיל לא יכול לנו,

הסקרנות ושמחת החיים

אתנו,

הרצון להיפגש ולשוחח חי וקיים.

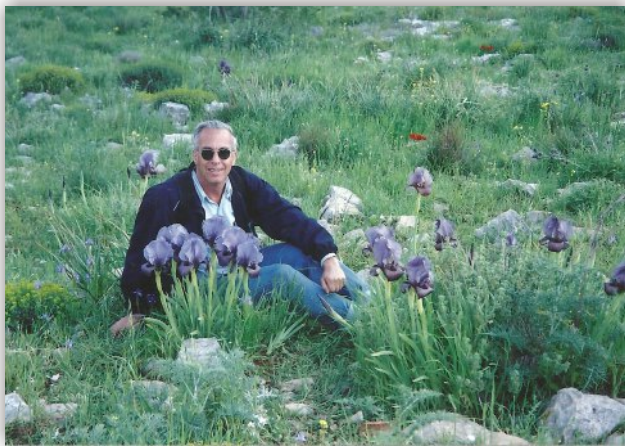
ההיכרות עם העולם,

עם שביל, עם פרח וחורבה

מרתקת ומושכת."

והנה הכול נדם, נעצר ולא ימשיך עוד.

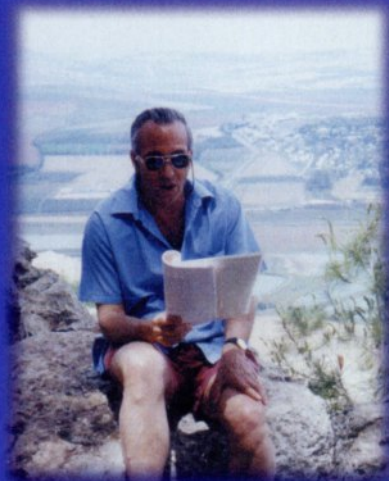
נוח על משכבך בשלום וברוגע עד סוף הימים.

עמיחי ירחי, חבר בית-השיטה, מדריך מוסמך
ומנוסה בידיעת הארץ. משמש מדריך ב"מכון החגים
הקיבוצי" בבית-השיטה.

"עמיחי ירחי, איש העמק וביג-השיטה, מדריך
ואוהד דרך בקי, מעניין ומחץ.
עבר והווה משולבים בהסבריו עם הרבה חום
והזדהות.
עמיחי ממחיש בהדרכה את הקשר האישי שלו
אלאדורו האלף מסיפודי הגל"ך ועד מאה שנה
הג'ייקוב וציונות.
עמיחי מרבה להדריך קבוצות וסיורים של "מכון
החגים הקיבוצי".

בנימין (בול'ה) יונה
מנהל "מכון החגים הקיבוצי" - שיטים"

ס י ו ר י ם ב ע מ ק

עם טעם של פעם

בהזרנת עמיחי ירחי
קיבוץ בית-השיטה

סיורים ייחודיים בעמק ובגליל המשלבים את
סיפורי התנ"ך: מלחמת דבורה וברק בכנענים,
מלחמת גדעון במידיינים, נפילת שאול על הגלבוע
ועוד, עם חווית ראשית ההתיישבות בעמק

במאה ה-20

בן 70

ולא היה ביננו אלא זוהר
זוהר עניו של השכמה ברחוב כפרי
ולבלובו של גן בטרם פרי
בלובן תפרחתו יפת התואר.

ומה מאוד צחקת באמרי
כי אל השחר הענוג כורד
אקרב ואקטפנו למזכרת
ואשמרנו בין דפי ספרי.

לאה גולדברג

דברים שעמיחי אמר ליום הולדתו ה-70

2013

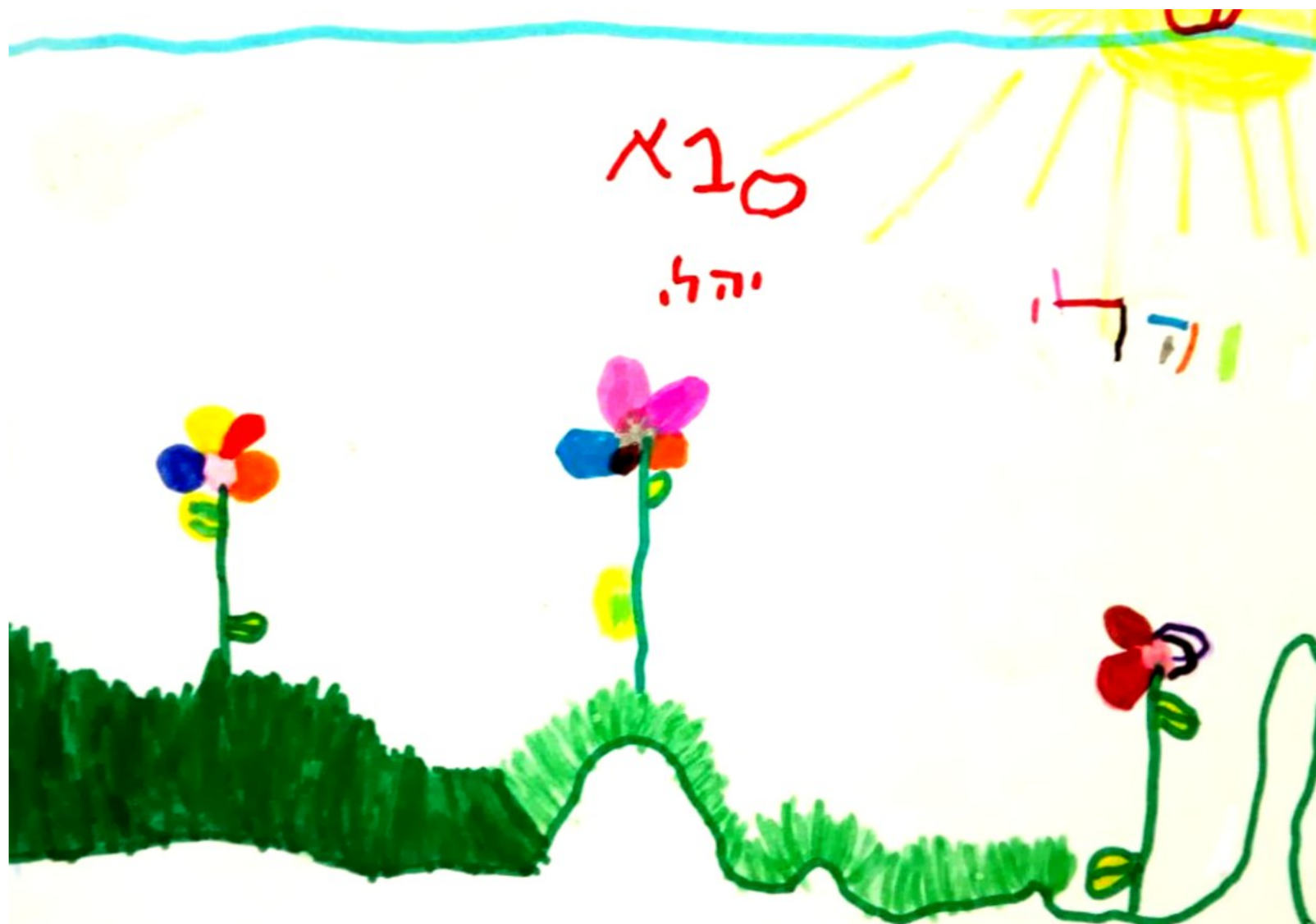
ציוני הדרך שבהם הייתי מעורב מאז היותי נער ועד היום - החל מפעילות בחברת הילדים, דרך הקמת גרעין בני קיבוצים לעזרת נוה-אור, השירות בחטיבת בני הקיבוץ המאוחד ובתנועה, הצבא, ההליכה לנוה-אור, המעורבות הנמשכת כבר כ-20 שנה בענייני חינוך, כולל ניהול בית הספר במשך שתי קדנציות, השליחות לארצות הברית, וכמובן הכיתה האמריקאית - בכל אלה יש הרבה מהמשותף, והוא: מעורבות עמוקה בנעשה סביבי. ניסיתי גם לחשוב אם יש אירוע בודד שהשפיע עלי יותר מכל, ומצאתי שמלחמת יום הכיפורים היתה נקודת מפנה שכזאת: התברר לי ולנו, שיהירות וגאוותנות ונהירה אחרי נבואות שקר, יכולים להוביל להתרסקות אדירה. מול אלה השתדלתי לטפח יותר זהירות, יותר צניעות, ופחות נחרצות בקשר לדעותי - הן בתחום הפוליטי והן בתחום החברתי. למדתי שאין בחיים או שחור או לבן, ובדברים שלפעמים חשבתי שרק אני צודק - למדתי שיש מקום לשיקול נוסף. אני מרגיש בר-מזל על כך שבחיי עשיתי ואני עושה דברים שהאמנתי בהם ושגרמו לי סיפוק, כמו פרויקט הקמת וניהול הכיתה האמריקאית לאורך 17 שנה, או התפתחותי כמורה דרך ב-10 השנים האחרונות. אני מרגיש בר-מזל על כך שבאופן כללי אני מגיע לגיל 70 בריא ובעל כושר, ושבטיולים אני משיג חלק ניכר מהצעירים שאני מדריך.

אני מרגיש בר-מזל על המשפחה הנהדרת שיש לי: אחיותי ומשפחותיהן, הילדים והנכדים מהצד שלי ומהצד של שולה, ומעל לכל - אני בר-מזל כשלידי ולצידי נמצאת שולה (או שולה'לה, כפי שאני מכנה אותה). הסוד שלי: האמונה והדבקות בערכים שלי שהם הדבקות באמת, אהבת המשפחה, אהבת הארץ והשורשים היהודיים שלי, ומעל לכל - האמונה בערך הדוגמה האישית.

לשמחתי מדי בוקר כשאני קם אני מרכיב משקפיים ורודות, והדבר מאפשר לי להיות אופטימי ולהאמין בדברים הטובים הסובבים אותי. אני מאמין שהיכולת לסלוח היא גם חלק מהכוח שלי לא להתחשבן על מה שהיה אלא להביט קדימה. אני רציונליסט וריאליסט, וכך אני מכלכל את דרכי, ובאופן כללי נהנה מהחיים ויודע להעריכם.

אני מודה לכם שבאתם, ומעל לכל לשולה'לה, שבליבה הרחב יש מקום "לכ-ו-לם". אני יכול לגלות לכם שהיה לי לא קל להתרגל לכך, ועדיין יש לי פה ושם קשיים בנושא זה, אך בהדרגה אני לומד להעריך ולקבל את התכונה הנהדרת הזאת.

תודה, ממני עמיחי

עס באו היקר מלך טוב
 הי-70 הרבה שיקות טוב
 טוב-באהבה
 יואל
 שיום האהבה
 והרבה מלך

לסבא נמיתי!
שיהיה לך המון מזל-טוב
המון מתנות והמון בלונים
אהב אותך:
איייל ירחי

אבא - סבא

יקר

אנחנו אהבים אותך מאד.

אתה אבא נהדר,

אבא ממש חם, כימי ונצ'יק.

ותמיד שאתה מלחך אותי, וגם קלוד

ומתעניין.

אנחנו מאחלים לך -

מזל טוב,

ושמחה רבה, זיהור מפתח, אישיות עם

שפה, ונעים דביתכם המשותף והחכם.

באהבה רבה,

מאיתור:

יפתח, נועם, אלון, יאיר, עמי ויפא ☺

כתבו חיילים, הנכדים ובני המשפחה

אם יש לי מיתרים הם מתנגנים ברטט
אם יש בי דאגה היא חשופה כמעט
אם יש בי אהבה היא תאמר בשקט
אם יש לי שורשים הם מתארכים לאט

רחל שפירא

עמיחי אחי

כתבה: שושי יעקבי

את הדמיון בינך ובין אבא למדתי להכיר ולהעריך רק כאשר בגרתי. שניכם נולדתם להנהיג, להצעיד קהילה קדימה, להרים פרויקטים קהילתיים, ערכיים, חינוכיים ותרבותיים, להקריין ולהשפיע באישיותכם המסדרת על סביבותיה אמון וביטחון, והכל בשקט, בצניעות, ללא משוא פנים, ברוך, באהבת אדם וכבודו, באשר הוא.

בהלוויה ובשבעה ניתן היה לראות מה רבים הם האנשים שבאו ושהעריכו אותך מקרב לבם. כששולה הצטרפה למשפחה לא היה אור יקרות גדול מזה. הכל השתנה. אתה נפתחת. היתה הרגשה משחררת ומשמחת של גילוי מחדש, של אהבה, חיבוק ונשיקה... של הרצון שלך בקירבה, בהתעניינות ובהקשבה למשפחה במעגליה הקרובים, ולאמא.

עמיחי היקר, במשפחה שלי ושל משה יש לך הרבה מעריצים, וקשה לנו להשלים עם חסרונך. בבית החולים, בהיותך כל כך חלש וחסר אונים במיטת הברזל, לחשת לכל מי שהגיע אליך ורכן אליך "שנה טובה", ובעיניך עצב של מי שכבר יודע אנה הוא הולך.

כמה שמחים היו חגי תשרי החמולתיים שלנו, בדשא של חנה. כאשר בראש השנה רוח החג והמשפחתיות עוטפת אותנו. ואז באה התקיעה בשופר שהבאת... ולאחריו כל אחד בודק ונושף, וכולם צוחקים והשמחה גדולה. וההמתנה הצוהלת של הילדים לחלוקת השופרות הקטנים מידה של שולה. מעתה חג ראש השנה יהיה קשור אצלנו גם בתחילתה החגיגית של שנה חדשה וגם בהעדרך.

תמיד תהיו כרוכים אצלי יחדיו. והלב מסרב להאמין. נוח בשלום וברוגע בצילם של עצי האורן הוותיקים בבית העלמין, קרוב לביתך ולאזהבך.

30 לעמיחי - תמונות מהאלבום

כתב: חגי בן גוריון

עמיחי ואני היינו גם גיסים וגם רעים מנוער, בני בית השיטה, כך שמעגלי חיינו השיקו בצמתים רבים לאורך חיינו.

עמיחי היה שנה מתחתי בבית הספר - קבוצת תומר. היו לנו חיים טובים ובריאים, לימודים, טיולים, חברת ילדים.

ב-1956 יונה, אבא של עמיחי, נפל במבצע קדש בסיני. זה היה ב-1 לנובמבר, היום הזה זכור לי כיום שמעורבים בו שמחה ויתמות. עם השחרור היגעתי לנווה אור, שנה שלישית. כעבור שנה הגיע לנווה אור גרעין הבנים של בני "תומר", ביניהם עמיחי, חבר'ה מלאי התלהבות ורצון עשייה.

בשנת 1964 התחתנתי בנווה אור.

כעבור שלוש שנים, עמיחי מגרעין הבנים התחתן עם רזיה, אחותי. חזרתי לבית השיטה ובשנת 1968 נולדו מירב ויפעת, מירב בבית השיטה ויפעת בנווה אור, שם גדלה כילדת מקלטים. עם תום מלחמת ששת הימים עמיחי לקח אותנו בג'יפ הצבאי שלו לראות חבלי מולדת, עמיחי ורזיה, אריה בן גוריון ואני.

ב-1981 עמיחי נוסע עם המשפחה לשליחות בווייטנאם. ליפעת המתבגרת, השליחות לא התאימה, והיא חזרה לארץ לבדה וגרה איתנו במשך שנה עד שהורים שלה חזרו.

בשנת 1989 אני נוסע לשליחות ברצף שליחי בית השיטה לווייטנאם. עמיחי מתדרך אותי איך לגייס תלמידים לתוכנית שלו, לנטוע בהורים ביטחון, לספר להם על בית השיטה ועל ישראל היפה.

מלאי סקרנות נסענו למנזר בלטרון, לשכם עיר השומרונים, להר גריזים, למחנה הפליטים ביריחו, לחפש את מוסא עלמי חברו של אריה, וכמובן למנזר קרנטל בוואדי קלט ועוד. אריה ועמיחי נהנו מכל רגע, עבור רזיה ועבורי זה היה טיול אינטנסיבי ומאתגר. החגים והטיולים המשותפים שעשינו יחד שתי המשפחות היו מקור לשיעורי מולדת, לשמחה ויחד משפחתי, ביחוד עם שתי הסבתות - רינה ובלה.

בשנת 1972 משפחת ירחי חוזרת לבית השיטה, נולדים יונתן ומורן.

ב-1973, בעיצומה של מלחמת יום כיפור, ההורים שלי חזרו משליחות בלוס אנג'לס, דרך טהראן. בשדה התעופה בטהראן חילקו לנוסעים סוכריות לרגל תבוסתה של ישראל. ההורים הגיעו ארצה ממש במטוס האחרון שיצא משם.

אבא שאל: איפה חגי. עמיחי לקח את אבא בג'יפ שלו והביא אותו ליחידה שלי בחרמונית בצפון הגולן. זה היה מפגש הזוי לאחר טלטלת המלחמה ההיא.

כשנחנכה שכונת הברכה ב-1974 הדירה שלנו מול הדירה של עמיחי, מרחק עין.

לביצוע מושלם, והכרות רבת שנים עם האבל והזיכרון בקהילתנו. עם כל הקשיים שביום הזה, הצלחנו לחדש את התכנים ולהאיר כל פעם היבט נוסף באבל ובזיכרון.

מחלתה של זוהר נכדתו הבכורה קשה עליו והוא כובש את כאבו.

ויום אחד עמיחי מרגיש חולשה, מתאשפז בעפולה, בפנימית ד' - אני מטלפן כל יום, בא לבקר, הלב נצבט. שלושה שבועות בלבד חולפים ועמיחי איננו. קשה להבין, קשה לקבל, בלתי נתפס. נלקח מאתנו חבר טוב, מסור לרעיונותיו, אוהב את קיבוצו ונאמן למשפחתו. קשה להשלים שכך אלוהים לוקח אנשים בשיא יכולתם, ללא התראה ורמז. קשה לתפוס שהוא לא יהיה איתנו יותר. תודה לך עמיחי על כל מה שעשינו יחד. תודה לך על שנגעת בחיי.

עמיחי מתמקצע בתחומי ההדרכה והפעילות הציבורית. כמדריך מדופלם בעברית ואנגלית הוא לוקח את מטייליו ברחבי הארץ, כמו גם לירדן. נראה שעמיחי עכשיו בשיא כוחו. מי שראה כמוני איך הוא מוביל טיול לפטרה ולהר נבו - דרך מאות מדרגות תלולות - לא יכול היה שלא להתפעל.

עמיחי קושר קשרים עם קהילת אוונגלים אמריקאים אוהבי ישראל, הם אוהבים אותו ומוכנים ללכת אחריו כמעט בעיניים עצומות לכל מקום שיוביל אותם. המקום האהוב עליו: הגלבע. שם היה מקריא להם את הפרקים הרלוונטיים מהתנ"ך, כמו שכולנו למדנו מאריה בן גוריון.

עמיחי ואני חלקנו אהבות משותפות - לטיולים ולחגים ומועדים. במשך שבע שנים עמיחי ואני היינו בצוות של יום הזיכרון, יום טעון, הדורש רגישות רבה עם חתירה

דוד עמיחי

כתב: רני פלד, הוקרא ביום השלושים

אספר על הזיכרונות שיש לי מדוד עמיחי, לאו דווקא בסדר כרונולוגי. אתחיל מהנסיעה להלוויה:

במהלך הנסיעה אמרתי לדליתי שיהיה קשה. היא הסתכלה עלי במבט מבין ומשתתף בצערי ושאלה - 'מה... הלוויה?' תשובתי המיידית הייתה - מה פתאום, **לאחר** ללוויה יהיה קשה. בדיוק נכנסנו לכביש התענכים אחרי משאית מהגרועות ביותר שיש, וכבר התחלתי להרגיש את האיחור מתהווה לנגד עיני. אחר כך חשבתי על התגובה האינסטינקטיבית הזו. אז אני לא רוצה להתייחס להיבט של מה היה קורה לי מבחינת אמא שלי, לו הייתי מאחר להלוויה... אלא דווקא לעובדה שבכלל לא קלטתי שאני נוסע ללוויה של דוד עמיחי.

דוד עמיחי היה ונשאר צרוב בזיכרונותי כאחד מהאנשים **הכי חיים** שהיכרתי... לדוד עמיחי היה שמור אצלי שם מיוחד, כיאה לאיש קרוב. קראתי לו '**דוד עמיחי**'. בילדותי יצא שהגעתי די הרבה לבקר בבית משפחת ירחי. זה היה טבעי, דוד עמיחי ורזיה תמיד קבלוני בשמחה, כך גם יפעת ויוני בני גילי.

אני זוכר שאהבתי לאכול ארוחות ערב בבית המשפחה, ותמיד סיקרנו אותי שלל המאובנים והחיצים שעמיחי אסף. אני זוכר שכייל קטן משכו אותי במיוחד הכדים שדוד עמיחי הרכיב. לא הבנתי אז איזו אובססיה יש לו לדוד, לבנות כדים עם חורים. רק בגיל מאוחר יותר הבנתי שכל כך כזה הוא הישג אדיר...

דוד עמיחי זכור לכולם כאיש רציני מאוד. אני זוכר תמהיל של איש רציני מאוד, שגם ידע לצחוק ולהשתטות. אני זוכר שבאחד הטיולים שדוד עמיחי הוביל, יצא לנו להטיל את מימנו יחדיו. פתאום נלחצה לחלל האוויר נפיחה משמעותית. מדובר באחד המקרים הבודדים שזה לא הגיח ממני. הסתכלתי על דוד עמיחי בהערכה גדולה, מאחר ועד לאותו רגע לא ידעתי שמבוגרים יודעים לעשות דברים כאלו (ואני לא מחשיב את דודי גדי למבוגר)... דוד עמיחי הסתכל עלי במבט צוחק ואמר לי את המשפט - 'להשתין בלי לנפוח, זה כמו לאכול אשכולית בלי לתקוע גרעפס'.

'ההערכה' התחלפה ב'הערצה', ומאז אני גאה לצטט את הדוד בכל הזדמנות רלוונטית. זיכרון נוסף שנצרב בזיכרונותי קשור במקצועות הבחירה בבית הספר, אי שם בשנות ה-80 המאוחרות, ובעיקר לשיעורי הגיאוגרפיה שדוד עמיחי לימד. בתקופה זו, למדתי פיזיקה עם כיתה מעלי, ובזמן שבכיתה שלי למדו גיאוגרפיה עם דוד עמיחי (ארבעה תלמידים), אני שלא למדתי גיאוגרפיה שהיתי בכיתה והכנתי שיעורי בית.

בכל שיעור היה ריטואל קבוע: כמה דקות לפני שהשיעור מתחיל, ארבעת הלומדים יוצאים דרך החלונות ומתחבאים לדוד עמיחי על ספי החלון, בגובה שלוש קומות... (טירוף מוחלט).

אני הייתי יושב בכיתה ומכין שיעורים.

ואז דוד עמיחי היה נכנס לכיתה ובאופן קבוע היה שואל אותי: 'אז נו... איפה החבר'ה?' ואני הייתי עונה: 'לא יודע...'. ובאופן קבוע דוד עמיחי היה ממתין דקה או שתיים ואז היה אומר בקול רם מאוד, תוך שהוא מסתכל לכיוון החלונות, 'טוב... אם החבר'ה לא כאן אז אני הולך...' והוא היה מתחיל ללכת החוצה.

בשלב זה החבר'ה היו נכנסים דרך החלון אל הכיתה, כשהם צוחקים עד לתקרה. אני יכול להישבע לכם שגם דוד עמיחי היה צוחק ומבסוט מהסיטואציה... כך פעמיים בשבוע, שנה שלמה. מזל שאף אחד לא נפל למטה...

ואני לא מוותר: 'דוד עמיחי, אל תדאג, תסתכל הצידה ותאמר את השם, בלחש...'. ודוד עמיחי בשלו: 'די רנצ'וק...', והוא כבר צוחק מאוד. ואני מנסה ניסיון אחרון: 'דוד עמיחי... בסדר בלי שמות... אבל אפשר אולי רק שם משפחה...' ודוד עמיחי - כבר אין אם מי לדבר מרוב צחוק.

ומשהו על דוד עמיחי הידען. החכם... אדם בונה את תפישת עולמו על פי ניסיונו, אך גם בהשפעת הסביבה הקרובה והמשמעותית לו. אני תפשתי את דוד עמיחי כאחד האנשים החשובים לי. זה נבנה מהמפגש שלי עם עמיחי, וממה שאמא שידרה לי. והנה, לפני מספר חודשים, בשיחה עם יובל בני, אמר לי יובל את המשפט: 'שני האנשים הכי חכמים שאני מכיר הם עמיחי ועוד משהו...'. אני זוכר שהרגשתי גאווה גדולה מאוד על כך ששמו של עמיחי נכלל בין השניים. כמובן שאישרתי.

דוד עמיחי עוד לא חסר לי ממש. כפי שצינתי בהתחלה הוא עדיין מאוד חי בשבילי. אני יודע שתחושת ההחמצה, הכאב והריקנות עוד יגיעו.

אני רוצה לספר לכם על דוד עמיחי בעל הנשמה הרגישה: במשפחת פלד כל מפגש ופרידה מתנשקים ומתחבקים. לעיתים החלק הזה של המפגש גדול מהמפגש עצמו... גם בצד של אמא תמיד מתנשקים ומתחבקים. אבל דוד עמיחי זכור לי לאורך שנים כדוד שפחות נכנע לעניין הזה. שמחה בלב כן, חיוך גדול בוודאי, צחוק מתגלגל חזק וברור... אבל לא מתנשק סדרתי...

איפה שהוא בשנות ה-2000 עבר דוד עמיחי איזו מטמורפוזת. אני יכול להניח שלשולה המיוחדת כל כך ולנכדים שהגיעו הייתה השפעה גדולה על העניין. בכל אופן, הדוד הפך לנשקן וחבקן רציני ביותר. ממש מוביל בתחום.

אני ציינתי לעצמי את העובדה הזו בהנאה גדולה וניצלתי כל הזדמנות.

בנוגע ליושר הפנימי של עמיחי - רבות כבר דובר בעניין. אני מעריץ יושרה, נוח לי במחיצת אנשים ישרים, ואת דוד עמיחי הערכתי במיוחד בעניין זה. אני זוכר פעמים רבות שנפגשנו אצל אמא. דוד עמיחי היה קופץ לבקר בערב שבת או ביום הזיכרון, ולפעמים יצא שהיה מספר לאמא על אדם זה או אחר שסרחו, והם (אמא ועמיחי) היו מדברים ומחליפים דעות בעניין... וכמו שאתם יודעים, הרי אין סודות בחברה, לכן מיד הייתי שואל את דוד עמיחי: 'או קיי, אז במי מדובר?' ודוד עמיחי היה עונה: 'לא... בלי שמות', וחיוך גדול על פניו.

ואני ממשיך להקשות: 'דוד עמיחי, מה אכפת לך, תן שם...'. והדוד כבר צוחק את צחוקו המפורסם, המתגלגל ואומר: 'די רנצ'וק... בלי שמות.'

בן הדוד המקסים והמיוחד שלנו אינו

כתבה: רותי פוגטש

עמיחי שלנו זה קודם כל חיוך גדול מכל הלב ועיניים צוחקות. אפילו בבית החולים החזיק בידיים שלנו וחייך, וכאשר יצאנו מחדרו, אחי יעקבי ואני, היינו בתחושה שאולי כל זה חלום רע, ויהיה בסדר. עמיחי, בן דודי יונה ודודתי רינה, היה שם תמיד כל חיינו, מגיל אפס. משפחה קטנה, חמה ואוהבת. סבתנו מיכל, אשה חזקה ועצמאית, הייתה נוסעת לעתים תכופות לקיבוץ בית השיטה, לבקר את כלתה רינה והנכדים, ומעת לעת הצטרפנו אליה או נסענו עם הורינו, נעמי ויצחק, לסדר פסח או לתקופות ממושכות יותר בחופשות הקיץ. תמיד חיכינו לזה בציפייה, מחכים לחבור לדודה האהובה ולבני הדודים הנהדרים שלנו, נורית, עמיחי, חנה ושושי. עמיחי היה בא אלינו הרבה הביתה לתל אביב, בעיקר לסבתא מיכל, ועם פטירתה פקד לעתים תכופות את בית הורינו. אצל אמא שלנו נעמי, דודתו, עבר בין השאר חינוך מחדש לנשיקות משפחתיות. הגם שהתמרד, בסוף ויתר והתיישר עם קו הנשיקות התל אביבי.

יעקב זוכר את עמיחי מוביל את המצעד בסיום קורס קצינים, בהיותו חניך מצטיין פלוגתי. אני זוכרת את הדאגה לעמיחי במלחמות. המשפחה השכולה, שאיבדה את יונה במלחמת קדש, הייתה בחרדות קשות בתקופות אלה. ביום כיפור דאגנו לו במיוחד, ודווקא לדני פלד, שהיה בחזית ירדן, דאגנו פחות, וכך זה התגלגל. בגיל יותר מבוגר נקשרנו עוד יותר. עמיחי היה בא למשרד שלי, היינו יושבים שם, במטבח של סבתא, מנהלים שיחות ארוכות, הרבה פוליטיקה, חינוך, ובכלל על החיים. עקבתי אחר התנהלותו של בית הספר האמריקאי ואחר לימודיו וצעדיו הראשונים כמורה דרך, שמחתי לשמוע מפיו איך הדברים מתפתחים. דרך אגב, בשיחות תמיד הסכמנו, אבל היה מרתק איך הגענו לאותן הסכמות, ובדרך גם צחקנו לא מעט. וגם כשלא דיברנו ולא נפגשנו תקופה ממושכת, המפגשים היו תמיד כרוכים בהרבה שמחה ואהבה. זכור לי, שלפני לא הרבה שנים, חזרתי מטיול בצפון ועצרתי עם חשיכה לתדלק בדרך לתל אביב, בתחנת הדלק בכניסה לבית השיטה. לפתע, מי מופיע בצעידה נמרצת מתוך החשיכה? עמיחי. זאת הייתה הפתעה בלתי צפויה ותזמון מדהים של מפגש, שהביא אור מתוך החושך שמסביב.

האור הזה כבה. יעקבי מספר כבר שנה בדמעות, שהיה נוהג להתקשר לעמיחי ולומר לו: "שלום, מדבר בן דודך היחיד", ואין יותר למי להתקשר. עמיחי שלנו היה מקור להשראה ולאופטימיות גם בשעות הכי קשות, ואי אפשר להאמין שהוא לא פה איתנו כדי להגיד: "חבר'ה, אל תגזימו, אני איתכם לתמיד".

בני הדודים לבית רבניצקי

אבא

כתב: יונתן ירחי, הוקרא בלוויה

למדנו לזהות באיזה עונה החצב פורח, למדנו שהחיטה
צומחת שוב.
למדנו לכבד את המתים, ויחד עם זאת לקדש ולאהוב
את החיים.
זכינו בעוד מאות אחים ואחיות שחינכת בכיתות
האמריקאיות.
כשהיית מורה שלי בגיאוגרפיה העפת אותי מהכיתה
כשעשיתי רעש. למרות שאני הבן שלך. כשיפעת קיבלה
ריתוק מהצבא - לא באת לבקר אותה. למרות שהיא
הבת שלך. לא מרוע לב חלילה, אלא מחינוך. זכינו
לחינוך.

איך מסכמים 72 שנים במאתיים מילים?
זה בערך שלוש מילים לשנה. ממש מעט.
העמק:

נולדת בבית חולים העמק, גדלת באוהל, בבית האחרון
בקצה הקיבוץ. איבדת את אבא שלך במבצע קדש, הוא
טמון כמה צעדים מפה. אתה מצטיין קורס מפקדים.
מצטיין בטכניון, ממקימי נווה-אור (שם יפעת נולדה).
בזכותך, אבא, אנחנו יודעים גיאוגרפיה וגיאולוגיה,
לחפש מאובנים ולזהות חרסים, יודעים איפה השבר
הסורי אפריקאי, יודעים אסטרונומיה, לזהות את הדובה
הגדולה והקטנה, את כוכב הצפון. בלי אפליקציות. כך
אנחנו משתדלים ללמד גם את ילדינו.
למדנו להאמין באנשים ולסמוך עליהם, עד שיוכיחו
אחרת.

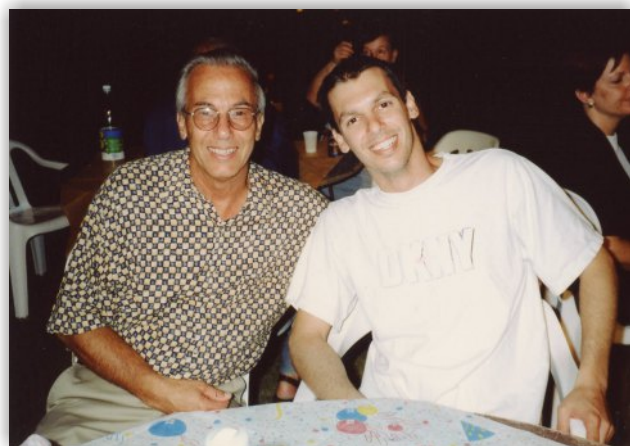
אנחנו יודעים איפה שאול נפל על חרבו בגלבו, אנחנו יודעים איפה התנהל הקרב בין דבורה לסיסרא.

אנחנו יודעים שמסורת, דת, וציונות - הולכים יחד, גם בלי להאמין באלוהים.

למדנו ממך שאפשר להיות צנוע וענו, ומאשרים בחלקנו. היו לך עוד תכונות רבות.

אהבת את הקיבוץ והעמק, וכאן אתה גם מגיע למנוחה אחרונה.
אנחנו אוהבים אותך מאוד ומודים לך שהיית אבא נפלא ואיכפתי.
נוח על משכבך בשלום. אנחנו כאן מבטיחים להמשיך את דרכך היפה.
אוהבים, מחבקים ומעריצים -

יפעת ויונתן

אבא

כתבה: יפעת אור, ליום השנה

אבא,

אני מנסה ללמוד את נוכחותך, בהיעדרך. מנסה לאסוף את אבני הדרך אותם סימנת עבורי, בעורך בחיים, ומודה לך על המצפנים המשמעותיים שהטבעת בי, המשמשים אותי כעת.

אני נזכרת איך נהגת לקחת אותי אל מאחורי הבית, בחשיכה, ולימדת אותי ביסודיות רבה להתבונן מעלה אל השמיים כשבידך מפת הכוכבים. עד היום אני יודעת לזהות את כוכב הצפון, את הקסיופיאה, את הדובה הקטנה והגדולה, ואת כוכב נוגה הבוהק בשמי הליל. גם ילדי כבר יודעים לזהותם. בזכותך.

אני מודה לך עד עצם היום הזה, שלימדת אותי לרכב על אופניים, במגרש הכדורסל שלידי הבריקה, ששלחת אותי לחוג שחייה בסחנה, וליווית אותי בשיעורי הפסנתר, כשכבר חשבתי לפרוש.

וכאשר מחקת במחברות שלי את הכתב אם לא היה מסודר, וביקשת שאכתוב שוב - לימדת אותי שבכל דבר כדאי לשאוף להכי טוב שאפשר.

אתה אבא של העמק, והקיבוץ שכל כך אהבת, צעדות הבוקר עם חנה, והטיולים שהדרכת וכל כך התמלאת גאווה על היכולת שלך לטפס על הרים גבוהים ולהגיע לפסגה לפני כולם.

אתה הבן של יונה שנפל במלחמה, ועדיין האדם שלימד אותי שהכי חשוב לדבוק בחיים ולראות את מה שיש. אתה איש משפחה, שתמיד היה שם בשבילי. ללא עוררין. ותמיד הראית לי שאתה גאה בי, ושהעשייה שלי טובה.

אתה סבא של ילדי האהובים, שממשיכים את המורשת שלימדת אותי, שלימדתי אותם: הנחישות, הרצון להיטיב, האכפתיות לאחר, נדיבות הלב, אהבת הארץ והאדם ההולך בה. והם: מזהים את כוכב נוגה, הולכים לחוג שחייה, מנגנים ורוקדים, לומדים לרכב על אופניים, ושומרים באהבה רבה את אוסף האבנים שמצאת והעברת להם - בעודך בחיים.

ובקשה אחרונה לי אליך: אנא שמור לנו על זוהר, שלכתה מהחיים היכה את הלב, ונוצר כאב גדול מנשוא. ותראה שגם נורית בסביבה. את שתיהן נהגת לבקר, ולהן דאגת באכפתיות רבה, בעודכם בחיים. בבקשה, תמשיך לדאוג להן גם שם במרומים.

חיבוק גדול, ותודה שהנך.

עמיחי שלנו!

כתבה: הדס ירחי, הוקרא ביום השלושים

כולם דיברו ומדברים על עמיחי איש החינוך, על עמיחי המדריך, עמיחי בעל הדרך ארץ. אני רוצה בעיקר לדבר ולספר על - סבא עמיחי.

סבא עמיחי שכל כך אהב את הנכדים שלו.

לפני 12 שנים כשנולדה נכדתו הבכורה - בהתחלה הוא לא כל כך ידע מה לעשות איתה. אך במהרה ובעצת סבתא שולה, מיד למד איך ומה.

ובאמת הנכדים הצליחו ל"רכך" אותו. עם זוהר מאוד אהב ללמוד ולדעת כמה התקדמה עם המון סבלנות ורגש. עם יואב, יונתן ואייל אהב לשחק כדורגל ומשחקי קופסה - ושלא תטעו - עמיחי לא אהב להפסיד להם וכמובן התעצבן כשהם רימו.

ואפילו עם יהלי ישב על הכיסא הקטן ועשה מעין "מסיבת תה".

וכמובן - שהדרך כבר היתה סלולה עבור ליה ועומר הקטן.

אז - עמיחי את נכדיו

לא גידל ואהב

לא חנך ואהב

לא הדריך ואהב

אלא רק אהב!!!

ואהב מאוד!!!

טיול אחרון עם אבא, פסח 2015

כתב: יונתן ירחי, הוקרא ביום השנה

"יונתן, מה נשמע?"

"אחלה, אבא. איפה אני תופס אותך?"

"אני נח בבית. חזרתי מטיול אתמול ואני מארגן דברים לטיול הבא. אתה עדיין עם זוהר בטיול צופים שלה?"

"אני בדיוק נמצא איתה למעלה במצדה. היא עם המדריכים שלה ואני פנוי. אז חשבתי שאולי יש לך זמן לעשות איתי טיול במצדה? לצערי לא פיזית אלא רק טלפונית."

"בסדר גמור. איפה בדיוק אתה נמצא במצדה?"

"אני בחלק הצפוני."

"מעולה. אתה רואה מימינך מבנה גדול... תרד במדרגות למטה... אתה רואה ציור צבעוני על הקיר... עכשיו תעלה בחזרה... בחלק הדרומי יש... אתה רואה ירידה לבור... למטה יש כתובת שכתבו החבורה שהקיפה את ים המלח בשנת... עכשיו תחזור לסוללה... בעצם הם היו כ-60 משוגעים שנשכחו מההיסטוריה ורק הציוניות טיפחה את המיתוס שלהם מחדש..."

ככה אני מסתובב כשעה ברחבי מצדה - עם אבא כמדריך טלפוני אישי וצמוד.

תמיד תהיתי איך זה להיות תייר/תלמיד/חניך באחד מהסיורים של אבא. לצערי לא יצא לי לגלות מספיק. לשמחתי יצא לי ברגעים הללו לטעום קצת מחויית הטיול עם אבא שתמיד שמעתי עליה מאחרים. גם בלי שאבא היה נוכח איתי פיזית הרגשתי את ההתלהבות שלו כשהוא מטייל איתי באותם רגעים - חולק איתי ידע ודעות (למרות שאני בטוח שטעיתי או שכחתי חלק מהדברים שהוא חלק איתי באותו טיול). התרגשתי.

בכל מפגש עם אבא היו כמה רבדים:

והכי חשוב -

תמיד לימדת אותי שהכי חשוב זה להיות בן-אדם.
להיות בן-אדם למשפחה, לאנשים, לסביבה, לאדמה,
למדינה. לא "לימדת" - פשוט היית כזה, ואנחנו ראינו
וספגנו את זה ממך.

תודה על הכל, אוהב, יונתן

המשפחה - תמיד מנסה לעמוד בקצב של הנכדים -
בכדורגל, בידע הטכנולוגי שלהם, מנסה לחלוב מהם
מידע על הלימודים שלהם (ברוב המקרים בהצלחה
חלקית בלבד). מספר איפה היה עם שולה ואיזה סרט
הם ראו. לשתף אותי במאמר שהוא קרא על מל"טים,
ולשאל בעדינות האם זה באמת ככה? מותר לך לדבר
על זה?

הטיולים - מאיפה חזר, מה ראה, מה למד, לאן הולך, עם
מי נפגש...

היסטוריה, גיאוגרפיה ואהבת הארץ - ידע אינסופי על
מה שהיה לפני מיליארד שנה ועל מה שקרה לפני כמה
שנים - תמיד מנסה לחלוק ולהעשיר אותי.

זיכרון

כתבה: חנה סקל, 17 ביולי 2016

בחורף שעבר ביום שמש יפה יצאנו בצהריים להליכה לכיוון חורשת תגלית, חורשה לזיכרה של גלי סולימן שנמצאת על דרך הנוף הלבנה, היפה. בדרך בחזרה סיפרתי לעמיחי על חלום מכונן שחלמתי על אבא. עמיחי לא התרגש מהחלום כפי שציפיתי ואמר שגם הוא רוצה לספר לי משהו על אבא. וכך הוא סיפר:

"אחרי מבצע קדש שבו אבא שלנו נהרג, חברתי איד הדואר הישן שהיה צמוד אחד האוכל הישן שהיה אז. בכניסות אחד האוכל היו צמדות לרחיצת המלכיים כי צדיין לא נבנו לבוים מסודרים בקיבוצ, ובחורף היה הרבה בוא.

בצמדת רחיצת המלכיים צמדו כמה גברים שרצו את המלכיים שלהם. ראיתי את הגב שלהם. אחד מהם מאווד דמה לאבא. מרוב שמחה שאבא חזר קפצתי לו על הגב. האיש (צמיחי לא זכר מי הוא היה) הסתובב לאחור בבלאיה. הבנתי את גודל האצות, ונרתעתי לאחור בבושה."

עמיחי סיים לספר והתחיל לבכות בכי חנוק. אנחנו הולכים והוא בוכה בכי חנוק. חשבתי, אני צריכה לחבק אותו, ולא יכולתי. גדלנו ללא חיבוקים ומחוות רגשניות. (עם הילדים שלי כבר למדתי להתחבק ולהתנשק אבל עם עמיחי עדיין לא הצלחתי לשנות את הדפוס, וזאת למרות שהיינו מאוד קרובים זה לזה).

חשבתי על השנים הרבות שעמיחי סוחב את הכאב הלא מטופל על מות אבא ומאוד הצטערתי בשבילו. הצטערתי גם שאני לא יכולה פשוט לחבק אותו, מה שכל כך הגיע לו באותו רגע.

ג'סי עמיחי

כתב: יוסי אבן דוד

לראשונה נפגשתי עם עמיחי בהיותנו קציני סיור במילואים באוגדה 216 במלחמת יום הכיפורים, במהלך כינוסים ותדרוכים אוגדתיים שנערכו בערבים ובלילות. ההכרות בינינו היתה אמנם שטחית אך את תווי פניו היפים והמיוחדים זכרתי היטב.

לאחר שנים רבות הופתעתי לפגוש את עמיחי כידידה הטוב של אחותי שולה ולאורך הזמן הקשרים והיחסים ביניהם נרקמו לכדי קשר רציני והדדי שהביא בסופו של דבר לחופה ועמיחי הפך להיות ג'סי.

נפגשתי עם עמיחי פעמים רבות ובכל מפגש נהניתי לשוחח עמו ולשמוע את דעתו במגוון רחב של נושאים.

במפגשים אלו הכרתי את צדדיו הנפלאים ואת תחומי התעניינותו ופועלו הרב בתחומים שכה אהב שרובם נגעו ונקשרו לאהבת הארץ ולחינוך בני נוער מחו"ל, בתקווה שהם יהיו גשר וקשר לאהבת הארץ בתפוצות.

ידיעותיו הרבות בהיסטוריה ובארכיאולוגיה העשירו אותנו, בני משפחתו, בידע רב, בטיולים הרבים ששימש לנו כמורה דרך.

עמיחי הדביק אותי באהבתו הגדולה לארץ ולשביליה וגילה בפני, בין היתר, את עמק יזרעאל שהיה תבנית נוף מולדתו. זכור לי טיול משפחתי עם עמיחי שבסיומו, במצפה יוס ודוד, הבטנו בנוף הקסום והקשבנו לשיר היפה של ידידתו דורית צמרת "החיטה צומחת שוב",

שיר שעמיחי כה אהב.
רגע מרגש שלא שוכחים.

עמיחי היה בעיני מלח הארץ, אדם שורשי בכל רמ"ח אבריו.

לאורך השנים ראיתי איך הקשר בין שולה ועמיחי הלך והתחזק ונוצרה הרמוניה והבנה נהדרת שהביאה להם ולמשפחתם אושר גדול.

נ.ב. ליוויתי עם אחותי את עמיחי ברגעיו האחרונים בבית החולים ונחרט במעמקי ליבי הרגע העצוב בו עצם את עיניו ונפרד משולה ומכולנו לעולמים.

קשרים וזיכרונות עם עמיחי

כתבה: טלי דיין

עמיחי שלי.

היום, לא אדבר עם העמיחי שלהם ולא על העמיחי שלנו -

אלא - את מה שאתה היית עבורי.

זיכרונותיי שלי, שנצורים בי והולכים איתי כל הזמן יומיום, לפני השינה, כשאני קמה בבוקר ואפילו בלילה בלילה כשכולם כבר ישנים ורק רחישות הלילה הדקות נשמעות - אתה איתי, בחלומותיי, בא אלי להגיד שלום. עמיחי שלי,

בגיל צעיר נכנסת לחיי, זה היה זמן קצר לאחר שבר גדול במשפחתנו.

ואני, ילדה בת 6, פוגשת בך.

איש מלא ערכים שטובת הסביבה, העבודה, העיסוקים, קודמת לכל.

אפשר להגיד ששם שמת את כל ליבך, הקדשת את חייך למען "טובת הכלל קודמת לכל"...

אני זוכרת היטב את סופי השבוע בבית השיטה: מגיעה עם אמא לביתך אחר הצהריים. אתה מביא לנו אורז ושניצל מחדר-האוכל ומסדר לי מצעים על הספה הפרחונית. בשבת בבוקר יושבים לארוחת בוקר קלה כשלפנינו יום עמוס ומלא תוכניות מתוזמנות - כהרגלך...

וכך פעם בשבוע אתה מגיע אלינו ופעם בשבוע אנחנו אליך...

עם הזמן והשנים ליבך נפתח יותר -

כאילו בגרותך הביאה עימה רוח.

המשפחתיות תפסה מקום נרחב וחשוב בחייך.

מקום שאיפשר שיחות כנות ומעמיקות, בהן אפשר לדבר ולהקשיב - להיפגש באמת.

שינוי זה פתח אותנו לקשר אוהב וחם, לתחושת אהבה, דאגה ומשפחתיות.

ופתאום זה נגדע.

חום. תשישות. אישפוז. פרידה.

הגעגוע לריח שלך בבית, לקול שלך, לקול רשרוש מגירת הממתקים, פינתך

האהובה ביותר.

לישיבה משותפת במרפסת בשעות הערב, לליקוק גלידה. פשוט להגיע

הביתה ולראות אותך קורא עיתון ואומר: "שלום חמוד'ה" - נותן לי נשיקה

על הלחי ולוחץ את ידי בחמימות.

אני מתגעגעת אלייך, אתה חסר לי כל-כך. אתה איתי לתמיד, עמיחי שלי.

ביקור אחרון אצל סבא עמיחי

כתב: יואב ירחי, בן עשר

זה היה בביקור האחרון שלנו אצל סבא ב-16.8.15. למחרת הלכנו איתו ועם סבתא לגלובוס מקס בנתניה.

ראינו יחד את הסרט "לעוף על זה".

אחרי הסרט הלכנו יחד לאכול בדומינוס פיצה, וכשחזרנו לקיבוץ, אייל דיבר בטלפון עם אבא ואמר לו: "אבא, סבא צהוב כמו זוהר".

בערב, כשבילינו בבריקה ואכלנו ארוחת ערב, סבא נשאר בבית. היינו אמורים להישאר לישון אצלו עוד לילה, אבל הוא לא הרגיש טוב, לכן גלעד (חבר של אבא) בא לאסוף אותנו. כאשר גלעד הגיע הוא דיבר עם אבא, ואבא אמר לו: "אייל אמר לי שאבא שלי צהוב כמו זוהר, תלך תעיף עליו מבט!" וגלעד אמר לו: "אבא שלך ממש צהוב".

למחרת הביקור, ב-18

באוגוסט, סבא שלי התאשפז.

מאז הביקור שלי אצלו לא

ראיתי אותו יותר.

אני הייתי הנכד האחרון שראה

אותו בחיים!!!

הדבר שהכי אהבתי לעשות עם

סבא היה ללכת לרפת, להאכיל

את הפרות, ולהסתכל איך הם

חולבים את הפרות.

אני זוכר גם את כל הטיולים

שהיינו יוצאים אליהם יחד,

ביחוד את הטיול שלנו בהרי

הגעש ברמת הגולן, שזה היה

הטיול האחרון שלנו יחד.

אני אוהב אותך סבא!

יונתן ויהלי מספרים על סבא עמיחי

יהלי (בת ארבע וחצי):

סבא, אני רוצה להגיד לך תודה, שלימדת אותי את השיר, שאמא שלך הייתה שרה לך:

"דוד ירח בשמים, לא עצם את העיניים,
כל הלילה לא ישן, במיטתו מעטן".

זה שיר מאוד יפה, שאנחנו שרים במשפחה, בכל פעם שאנחנו מטיילים בחוץ, בלילה. ואז אנחנו גם מספרים, שאת השיר הזה סבא לימד אותנו.

יונתן (בן עשר):

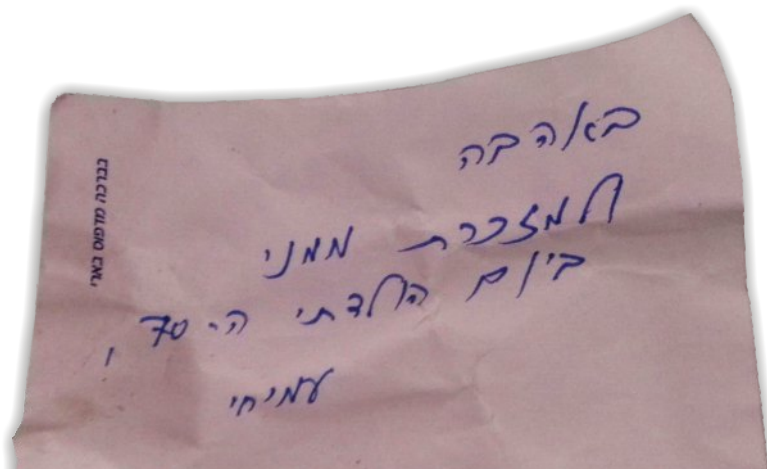
סבא, ביום הולדתך ה-70 שארגנו לך, בסוף המסיבה, חילקת לכל אחד שקית קטנה עם שתי אבני צור. בתוך השקית גם רשמת, בכתב היד שלך:

"באהבה, ולמזכרת ממני, ביום הולדתי ה-70, עמיחי".

אני זוכר שכל הדרך הביתה שמרתי היטב על האוצר הזה שקיבלתי ממך. כי גם אני מאוד אוהב מאובנים, כמוך. ובכל פעם שהיינו מגיעים אליך הביתה, היית עובר איתי על האוסף שלך, ומסביר לי שוב ושוב, מאיפה כל אבן, איפה מצאת אותה, ומה אתה חושב שהיה השימוש שלה. למחרת המסיבה, הבאתי את שקית האוצר הזו לכיתה, ובאחד השיעורים, המורה נתנה לי לספר על האבנים ועליך.

אחרי שהלכת לעולמך, נסעתי עם אבא שלי לביתך, ובחרתי אבנים נוספות. רציתי שיהיה לי למזכרת ממך. וככה עד היום, שקית האוצר שנתת לי, עם הברכה היפה בתוכה, והאבנים הנוספות שהיו שלך, כל אלה נמצאים על המדף שממש צמוד למיטה שלי.

תודה סבא. ממני יונתן דותן

עמיחי, זכינו לאהוב אותך

כתבה: חנה סקל

זו הייתה שנה כל כך קשה עד אי יכולת להכיל את האסון המתמשך.
בהתחלה המחלה הקשה שתקפה את זוהר בתם של הדס ויונתן.
אחרי כחודשיים וחצי עמיחי חלה במחלה קשה ונפטר לאחר שלושה וחצי שבועות בבית חולים.
אחרי כחודשיים זוהר נפטרה.
ללא שום התרעה נורית נפטרה תוך שנתה, בחודש ינואר.

וכך, בין נפילות אנרגיה לניסיונות התאוששות וחזרה לשגרה כלשהי, וחוזר חלילה, עברה בראשי מחשבה
שהתבהרה לכדי צלילות.
חשבתי שזכיתי בקשר החברי והמיוחד שהיה לי אתך, עמיחי.
שכולנו זכינו.

זכינו, עמיחי, לאהוב אותך,
לטייל אתך ברחבי הארץ,
זכינו בכל האיכויות המיוחדות שלך:
בצחוק ובשמחה,
ביכולת ההעמקה שלך בכל נושא בו עסקת,
ברצינות ובאחריות לכל דבר בו נגעת,
ברגישות שלך לאנשים,
בצניעות שלך כדרך חיים,
ובאהבה שלך לבית השיטה.
תודה על שהיית בשבילי ובשבילנו.

עמיחי ירחי

16.9.2015 – 30.7.1943

